

n minden sú
a közönségs
lérrrel, kompakt
ll.-rel fizetendő

ngorák
pianinók

olósóbban kész-
szért, valamint
nyós fizetési fel-
elekekkel (részlet-
etésre) is!

választék!

RNBERG

és Testvére

és kir. udvari
ngszer-gyár

est, VII. ker.,
i-ut 60. szám
ját zenepalota)

OLLA
babizonított
legjobb higiénikus
GUMMI-
különlegesség
Teljes jótállás.
Mindenütt kapható.
Arjegyzék ingyen.
A gummi gyárát
ól Wien 11491 8
Prater-
strasse 57

sutak

Szombathely

ny.

kséges

bizto-

ettünk.

k nap-

alános

vagy

ők be,

któber

külön-

apest,

nennyi

negte-

l. em.

zhető.

óban.

ség.

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam | Budapest, 1913 SZOMBAT szeptember 13. | 217-ik szám

EGYES SZÁM ÁRA 6 FILLÉR

Főszerkesztő: Dr. DÉTSY ISTVÁN
Szépirodalmi főmunkatárs: EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 19. SZÁM

Indolencia

Tartsa mindenki szárazon a puska-
porát, vigyázzon magára és védekezzék,
ahogyan tud, mert a hatósági gondvise-
lésben ugyan hiába bizakodnék. Itt a
nagy, a fekete rém, amely pokoli tüde-
jéből a pusztító halált leheli felénk. S
nem is a Balkánon, hanem a legsötétebb
Afrikában képzeljük magunkat, any-
nyira nem törődik itt senki sem a hi-
giénia legelemibb követelményeivel, sem
az emberi étellel, sem a veszedelemmel,
amely valamennyiünket fenyeget.

Megállapították többek között,
hogy Füzesséry Kund ügyvéd a fertő-
zött vidékről szőlőt kapott és attól ka-
poit kolerát. Még annyi figyelemmel
sincs a közhatóság a közegészség iránt
ilyen válságos időkben, hogy legalább a
fertőzött vidékről szállított ily veszedel-
mes küldeményt foglalná le. Minden or-
vos tudja, hogy a szőlő a legalkalma-
sabb vivője a járványnak; csak a ható-
ság nem tudja, vagy annyira indolens,
hogy nem akarja tudni.

Valaki összeesik az utcán. Még
akkor senki sem tudja, kolerás-e, vagy
sem. De nem szabad elszállítani, amíg
kerületi, vagy tiszti orvos meg nem je-
lenik a helyszínén. Ám, fájdalom, kerü-
leti, vagy tiszti orvost nem lehet találni
sehol. Százan, ezren állják körül a sze-
rencsétlent s egy, vagy két óra mulva
még ott hever az utcán, mint ma az
Oktogon-téren s ezalatt terjesztheti a
járványt, amint az a ragálynak tetszik.

A vásárcsarnokokban kijelentik,
hogy eddigelé semmit sem tett a fővá-
rosi hatóság, mely alkalmas volna a jár-
vány korlátozására, a veszedelem loka-
lizálására. Ott minden úgy van, aho-
gyan volt. Nem is oly szintben tűnik föl,
mintha mindenki elvesztette volna a fe-
jét, hanem mintha senki sem törődne
a lakosság épségével és egészségével.

De valami mégis történik: plakátok
jelennek meg. Óriási falragaszok hirde-
lik mindenkinek azt, amit ma a vere-
bek is csiripelnek: hogy itt a ragály. Fi-
gyelmeztetik a lakosságot, hogy óva-
kodjék, mintha lehetne óvakodni, ha a
ragály démonjainak ajtót tárnak: tes-
sék belépni és méltóztassék áldozatokat
kiszemelni.

A közhatóság nyilván azon a véle-
ményen van, hogy a lakosság az ő ked-
véért van itt, nem ő a lakosság kedvéért.
S valószínűleg azt gondolja, hogy ugyis
sokan vannak a panaszkodók. Ha né-
hány ezer ember meghal kolerában,
legalább kevesebb lesz a panaszkodó és
gáncsoskodó. S a városi gondviselés ezt
is valaminek tartja.

Mezőssy Béla,

volt földmivvelésügyi államtitkár, az új Andrássy-párt egyik vezető tagja,
a magyar politikai életnek ösmert kiválósága.

Mezőssy Béla v. államtitkár

Szanitétisz-kisasszonyok

A taifun pusztításai

Erdei iskolában

Japán nemzeti ünnep

Kínai énekkar

A bécsi uszó-versenyekről és

A világ legöregebb sport-
embere

A koalíciós kabinet pöre Herczeg Ferencz ellen

— Még nincs meg az aradi beszéd —

Még emlékezetes a hirhadt aradi Tisza-
választás idejéből Herczeg Ferencz munka-
párti képviselő és magyar író kortesbeszéde,
amelyben gróf Széchenyi Aladárnak, a függet-
lenségi jelöltnek azt ajánlotta, hogy a maga
barátai, a volt koalíciós kabinet tagjai között
keresse a tolvajt és az orgazdát, meg is talál-
hatja, ha még szabadlábbon vannak, — mon-
dotta. Illetve így közölték az aradi kormány-
párti lapok és a felhivatalos „Bud. Tud.”
című könyomatu lap. Amikor azután a volt
koalíciós miniszterek és az ellenzék többi
tagjai is feleletre akarták vonni a gyanúsításért
Herczeget, ő hirtelen óvatossá lett s kijelen-
tette, hogy aradi beszédének nem hiteles szö-
vege került nyilvánosságra s az autentikus föl-
jegyzés nála megtekinthető. És a lapok meg
a politikusok hiába faggatták eleddig, hiába
fenyegették meg pörrel a koalíciós vezérfér-
fiak, Herczeg csak nem közölte, hogy voltaké-
ppen mit is mondott s ha mondott valamit, kire
is értette.

Ez volt az ügy stádiuma máig. Ma azután
gróf Andrássy Gyula volt belügyminiszter ké-
résére összegyűltek az egykori koalíciós ka-
binet miniszterei és politikai államtitkárai,
hogy határozzanak a Herczeg ellen megindí-
tandó eljárás dolgában. Délelőtt tízenegykör

ezek voltak együtt Andrassy palotájában: Wekerle Sándor, Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert, Darányi Ignác, gróf Zichy Aladár, gróf Hadik János, Déry Zoltán, Tóth János, Bolgár Ferencz, Sztérenyi József és Mezössy Béla. A volt miniszterek közül Günther Antal és Josipovich Géza távol maradtak. De nem volt ott Pölönyi Géza sem, a koalíció első igazságügyminisztere, aki különben is csak rövid ideig volt tagja a koalíciós kabinetnek.

A délelőtti tanácskozás negyedtizenkettőkor kezdődött s egy óra hosszat tartott. A politikusok abban állapodtak meg, hogy mindekelőtt megszerzik Herczeg aradi beszédének hiteles szövegét, amelynek kiadására ő egy nyilatkozatában készségét kijelentette volt. Azután megkérték Wekerle Sándor volt miniszterelnököt, lépne érintkezésbe Berzeviczy Alberttel, hogy ő Herczegtől az autentikus aradi szónoklatot átvegye. Wekerle csakugyan fel is kereste evégből Berzeviczyt, aki vállalta a missziót. E dolognak elintézéséig délután négy órára halasztották a koalíciós tanácskozást.

Délután a volt miniszterek és államtitkárok Kossuth Ferencznek a Gresham-palotában lévő lakásán ültek ismét össze. Wekerle Sándor felőltek érkezett meg, de a hirhedt aradi beszédet még nem hozta magával, csak azt jelenthette, hogy Berzeviczy eljárt a dologban s esti hatig elküldi, ha Herczegtől átvette, ennek aradi beszédét autorizált formájában. De bizony a nevezetes irás az esti órákig nem érkezett meg s így a döntés is elhalasztódott. Mint értesülünk, a hiteles szöveget Herczeg csak a holnapi nap folyamán fogja eljuttatni a volt koalíciós kabinetnek, amelynek tagjai emiatt holnap is folytatják a tanácskozásukat s meghozzák döntésüket is, amennyiben a szöveg csakugyan általánosságban vádolja a volt kormányférfiakat, akkor ezek Herczeg Ferenczet nem közösen, hanem egyenként fogják becsületsértésért, illetve rágalmazásért beperelni s így valóban egy monstre-pörre volna kilátásunk, ha ugyan az oly régen bujkáló „hiteles szöveg” nem tartalmaz egészen mást, mint az Aradon „félhivatalosan” elmondott beszéd.

A megyék és a kormány

— Zala és Heves állásfoglalása —

Zalamegye törvényhatósági bizottsága csütörtökön Zalaegerszegen rendes negyedévi közgyűlést tartott, melynek legfontosabb tárgya gróf Tisza István miniszterelnök leirata volt a kormány kinevezése tárgyában. A törvényhatósági bizottság munkapárti tagjai már hetek óta készülődtek erre a közgyűlésre, mert tervbe vették, hogy bizalmat szavaznak a kormánynak. Az állandó választmány azonban azt ajánlotta a közgyűlésnek, hogy egyszerűen vegyék tudomásul a leiratot s ne szavazzanak bizalmat. Az állandó választmány javaslatát a közgyűlés nagy szótöbbséggel elfogadta.

Heves vármegyének 15-én tartandó közgyűlésén a nemzeti munkapárt bizalmat akar szavaztatni a kormánynak. Emiatt a vármegyei ellenzék is, amelynek Szederkényi Nándor a vezére, már megtette az előkészületeket, hogy egyöntetűen vonuljon föl a közgyűlésre s diadalra juttassa bizalmatlansági indítványát. Az ellenzéki állásfoglalásnak jelentős súlyt kölcsönös az a körülmény, hogy a bizalmatlansági indítványt gróf Károlyi Mihály fogja előterjeszteni, aki tagja a hevesmegyei törvényhatóságnak. A közgyűlést megelőzően Károlyi fölhívást intézett egy egrí lap hasábjain a megyei ellenzékhez, amelyben a többi közt ezt írja:

— Ezzel a rendszerrel a kibékülés lehetetlen. Vagy nekik, vagy nekünk. — aszerint, amelyikünk végeredményben győztes marad, — el kell söpörni, ki kell irtani a másikat. Ilyen mélyes ellenfél testvér és testvér között egy országban fenn nem maradhat. Én magam is inkább választom a teljes bukást, minsem, hogy elfogadjam azt a gyáva szerepet, amit az erkölcstelen-ség diadalában való megnyugvás számomra kijelölne. Bizom a győzelemben és azért nem csüggedek. Lehet, hogy hosszú lesz a harc, de végeredményben — erős hitem szerint — az erkölcs, az igazság, a hazafias erény kell, hogy diadalmaskodjék.

Az új pártalakulás

— Darányi Ignác pártelnök — Belépnek a disszidensek is

A politikai élet legnagyobb izgalmai most az Andrassy-párt körül vannak. Vasárnap történik meg hivatalosan a pártalakítás, — eddigi megállapítás szerint huszonhárom képviselőtaggal — s máris forrong a munkapárt, amely nem lát az új pártban mást, mint egy konkurrens 67-es pártot.

A munkapárt békésebb elemei, élükön Berzeviczyvel, most hamarosan a parlamenti békét hangoztatják, de nem tudjuk elképzelni, hogyan gondolja ezt Berzeviczy a mai viszonyok mellett, amikor a legélesebb ellentétek választják el egymástól a kormányt és az ellenzékét.

A Házba okvetlenül bemegy az új párt és ez talán példaadás lesz a függetlenségi pártnak is. Mert a törvényhozói munka és az alkotmányon esett sérelmek reparálása nem merülhet ki a pártkonferenciákon és a vezércikkokban, hanem a Házban és csakis ott kell folytatni a munkát és a kormány elleni küzdelmet.

A vasárnap megalakuló Andrassy-pártnak, mely valószínűleg az Országos alkotmánypárt nevet fogja felvenni, Darányi Ignác lesz az elnöke. A párttagok listája még korántsem teljes. A disszidensek csoportjára is számít az új párt, sőt a néppártból is minden valószínűség szerint még két tag lép át az új pártba: Rakovszky Béla és Simonyi-Semadam Sándor. Ezek a néppárt hétfői értekezletén fogják bejelenteni kilépésüket.

Előkészületek az alakuló gyűlésre

Holnap befejeződnek az új pártalakítás előmunkálatai és vasárnap megalakul az Andrassy-párt. A leendő párttagok az Országos Klubban találkoznak, mely társadalmi jellegű kör volt, jobbra a koalíciós-korbeli alkotmánypárt egykori tagjainak gyűlöhelye; a klub ezután is megtartja ebbeli jellegét, egyúttal azonban az új politikai pártnak is itt lesznek a lokalitásai. Konzideráció tárgyát képezi, mi legyen a neve az új pártnak. Legtöbben amellett vannak, hogy az „Alkotmány-párt” czímet vegyék fel. Értesülésünk szerint

Országos alkotmánypárt

lesz az új párt neve.

Andrassy Gyula elvtársaival folytatott tanácskozása után megállapodott abban, hogy a vasárnapi alakuló gyűlésen Darányi Ignácot fogják az új párt elnökévé megválasztani.

Megállapítható, hogy eddig a pártnak huszonhárom képviselő-tagja van. Ezek a következők:

Gróf Andrassy Gyula, gróf Andrassy Géza, gróf Andrassy Sándor, Bolgár Ferencz, Darányi Ignác, gróf Eszterházy Móricz, Nehrebeczky György, örgróf Pallavicini György, gróf Semsey László, Springer Ferencz, Szereday Aladár, Sztérenyi József, a volt alkotmánypártból, gróf Bethlen István, Bottlik István, Déry Zoltán, Fráter Loránd, Gál Sándor, Gedeon Aladár, Kállay Ubul, Mezössy Béla, Ostffy Lajos, Punoku Mór a függetlenségi köztől s a néppártból Rakovszky Béla.

Ez a névsor persze még nem teljes, egyéb belépések is várhatók. Az új párt alakulása kapcsán a közvélemény figyelemre a pártkereteken kívül álló disszidensek felé fordult, ezek azonban — mint egyikük jelzete — egválore várakozó álláspontot foglalnak el. De nem tagadják ők sem, hogy Andrassy választójogi reformja haladást mutat.

A vasárnapi alakuló ülésen, hír szerint, fel fog szólni Mezössy Béla is. Mezössy indítványozni fogja, hogy az alakuló gyűlésről üdvözljék a többi ellenzéki pártokat és határozatilag mondják ki, hogy velük való egyelértelmezés és szövetkezésben akarják tovább folytatni a harcot a kormány és a jelenlegi rezsim megbuktatására. A gyűléstől meg fogják keresni a többi ellenzéki pártokat, hogy a taktikában való egységes eljárás megállapítása végett is vegyenek részt egy pártközi bizottság megalakításában és abba nevezzék meg kiküldötteiket.

Mint Marosvásárhelyről jelentik, a marosvásárhelyi küldöttség holnap délután öt órakor indul el Budapestre, hogy jelen legyen az Andrassy-párt vasárnapi alakuló gyűlésén.

Belépések az új pártba

A már tegnap közölt függetlenségi képviselőknél kívül Ostffy Lajos is belépett az új pártba. Ostffy az egyesült függetlenségi párt tagja, ma délelőtt jelentette a függetlenségi párt elnökségének, hogy a pártból kilép, egyúttal értesítette gróf Andrassy Gyulát, hogy a vezérlete alatt alakuló új pártba csatlakozik.

Az alakuló pártba eddig a főrendek köréből mintegy negyvenen csatlakoztak. Ugy értesülünk, hogy az Andrassy lobogója alatt csoportosuló főrendek közt fogjuk találni gróf Károlyi Imrét is, a Lukács-Déry-pör kóronatanúját. Gróf Károlyi Imre unokatestvére Tiszának s korábban a csongrádi munkapárt vezére volt. Bizonyára a pör során szerzett tapasztalatok és Tisza alkotmányvelens viselkedése készítetik a munkapárt otthagására.

Bottlik István és Kállay Ubul ma levélben közlik gróf Károlyi Mihály függetlenségi párti elnökkel kilépéseiket.

Bottlik levélben a következőket mondja:

Amíg nincs magyar alkotmány, addig hiába 48-ról vagy 67-ről beszélni. Legyen tehát előbb parlamenti rend, jöjjenek jogtisztelő férfiak a végrehajtó hatalom élére és ekkor — ha majd átvette ismét a jogrend közéletünkben uralmát — akkor fölleledhetnek újból közöttünk a közjogi ellentétek.

Kállay a következőkben jelenti kilépését:

Tisztelettel bejelentem az elnökséged alatt álló pártból kilépésemet. E lépésre kellett magamat határoznom azért, mert az a felfogásom, hogy az első és legfontosabb feladat a megsértett jogrend helyreállítása a parlamentben és a becsületes választói reform megteremtése.

Gedeon Aladár, aki szintén csatlakozott Andrassy pártjához, eddig nem jelentette a függetlenségi pártból való kilépését. Több függetlenségi képviselő neve van még forgalomban a kilépni szándékozók között.

Vio Antal nem lép be

Egyes lapok azt irták, hogy a gróf Andrassy Gyula vezetésével megalakuló pártba Vio Antal, Fiume városa képviselője, is belép. Vio Antal ezt a hírt ma megczáfolja egy nyilatkozatban, amely a következőképen szól:

— Több laphoz olvastam a hírt, hogy én a gróf Andrassy Gyula alakuló pártjához csatlakoztam volna. Szükségesnek tartom kijelenteni, hogy én ezen gondolattal sohasem foglalkoztam. A munkapártból azért léptem ki, mert a most már törvényverőre emelt választójogi javaslattal közösséget vállalni nem akartam. Én Magyarország jövőjét egy teljesen demokratikus politikai és társadalmi átalakulástól remélem és úgy vélem, hogy minden más kérdésnek erőszakos és forszírozott előterbe tolésa csak ezen legfontosabb kérdésről tereli el a figyelmet és ezen átalakulásnak megakadályozását célozza és eredményezi. Ezért nem szándékozom politikai függetlenségemet feladni. Dr. Vio Antal.

Apponyi, Wekerle és Khuen

Több előkelő politikus nyilatkozott ma Andrassy pártalakításáról: Ezek közül kétségteljesleg legérdekesebbek Apponyi Albert, Wekerle Sándor és gróf Khuen-Héderváru Károly nyilatkozatai.

Gróf Apponyi Albert, aki most érkezett haza külföldi utjáról, a függetlenségi és 48-as pártból történt kilépésekről és a munkapárti csoportnak hágai szerepléséről egy hírlapíró előtt így nyilatkozott:

— Én azt tartom, hogy a jogrendért és az alkotmány helyreállításáért eredményesen lehet folytatni a harcot a függetlenségi párti pozícióból is és ennek folytán sajnálom, hogy néhányan kiléptek a függetlenségi párt kötelékéből, azonban azt hiszem, hogy ez az egváltmüködést nem fogja megzavarni. Ugy tudom, hogy az Andrassy-párt programja nem teszi szükségessé a közjogi különállás és a függetlenségi párti törekvések elejtését, ennél fogva csakis a taktikai és a szélszerüségi felfogásban való különbség nyilvánul meg a kilépésekben.

Wekerle Sándor az új pártalakulásról a következőket mondta:

— Déry Zoltán tegnapelőtti látogatást tett nálam néhány órára. E látogatás alkalmával semminemű fölhívást a pártalakulás tekintetében hozzám nem intézett, még e tekintetben csak czélzást sem tett, miután nagyon jól tudta, hogy daczára annak, hogy én gróf Andrassy Gyulának nagy tisztelője vagyok és a legképesebb politikusnak tartom, semmiféle politikai pártba nem csatlakozom, hanem saját álláspontomon, politikai visszavonultságomban megmaradok. Más-

dik megjegyzésem az, hogy tölem sem pénzügyi, sem semmiféle más politikai tanácsot nem kért, hanem egész beszélgetésünk folyamán csak arra szorított, hogy rekapituláltuk az együttműködésünk alatt fölmerült egyes gazdasági és pénzügyi kérdéseket, azt sem jelezve, hogy ő azokkal szemben minő álláspontot foglal el.

Ez az a nyilatkozat, amit Wekerle a nyilvánosságának szánt, azokkal a hírekkel kapcsolatban, amik a politika aktualitásai közé sodorták a nevét. *Wekerle nem lép be az Andrássy-pártba* és semmiféle párthoz nem csatlakozik, amint természetes, megmarad visszavonultságában, saját programja mellett.

Hogy a munkapárt milyen magatartást tanúsít az új pártalakulással szemben, erre a munkapárt legilletékesebb ténylezője, a pártelnök, gróf *Khuen-Héderváry* Károly így adta meg a választ:

— Szeretnék az új 67-es pártól egészen tárgyilagos véleményt mondani, amelyet azonban rendkívül megnehezít azon körülmény, hogy ezen új 67-es pártot legjobb akarattal sem látjuk másnak, mint gróf *Andrássy Gyula személyes pártjának*. Tehát nem a 67-ről, hanem gróf *Andrássy Gyuláról* volna szó és ilyenformán a kérdést úgy kellene megformulálni, hogy *vajon mennyiben hasznos gróf Andrássy Gyula tevékenysége a hatvanhetes eszmére? Andrássy Gyula* abban hagyta a passzivitást és aktivitásba lépett. Természetesen a 67-es többség ellen. Ennek az aktivitásnak egyik jelensége az új pártalakítás.

— Nem gondolja Excellenciád, hogy az új párt a 67-nek azért mégis fog szolgálatot tenni?

— Oh igen, *be fogja bizonyítani, hogy hány függelenségi vezérferfi volt már eddig is 67-es és hány lesz 67-es a közeljövőben*. Ez kétségtelenül érdekes tanulság, bár őszintén szólva ezt pártalakítás nélkül is tudtuk.

— Még egy utolsó kérdést. Olvasta-e Excellenciád gróf *Andrássy Gyula* nyilatkozatát?

— Olvastam. De igazán nem tudok hozzászólni, mert gróf *Andrássy Gyula* ezen nyilatkozatában a munkapárt idegességéről elmélkedik. *A munkapárt idegességéről azonban csak gróf Andrássy Gyula tud, a munkapárton senkisémet vetl még észre belőle valamit*. Hogy is mondja csak a német közmondás? „Der Wunsch ist wohl der Vater des Gedanken.“

Az Országos Klubban

Az Országos Klubban ma este gróf *Andrássy Gyula* és hívei igen nagy számban voltak együtt. Megjelentek többek között *Darányi Ignác*, gróf *Hadik János*, *Bolqár Ferenc*, *Szterényi József*, ögróf *Pallavicini Éde*, gróf *Zichy Tivadar*, gróf *Thoroczkay Miklós*, *Bottka Béla* volt főispán, *Hartl Sándor* és *Kertész Gyula* nv. miniszteri tanácsosok, *Márkus Miksa* udvari tanácsos, *Fráter Lóránd*, gróf *Semsey László*, *Kállay Ubul*, *Springer Ferenc*, gróf *Esterházy Móricz*, ögróf *Pallavicini György*, *Nehrebecky György* országgyűlési képviselők, *Hecht Ernő*, *Ignotus Veigelsberg Hugó*, *Bodnár István* földbirtokos, *Buday Barna*, *Grün-*

Szanitétisz-kisasszonyok

A berlini Veres Kereszthez tartozó önkéntes egészségügyi csapatok a napokban érdekes gyakorlatokat tartottak. Részt vettek ezen a szanitétisz kisasszonyok is, akik tökéletes kiképzettségről tettek tanúbizonyságot.

wald Miklós, *Beniczky Ödön* és még számosan. Gróf *Andrássy Gyula* közel két órát töltött a klub hleviségében és élénken beszélgetett a társaság több tagjával. A vasárnapi népgyűlés részleteit véglegesen megállapították; a népgyűlésen *Hecht Ernő* fog elnökölni.

A külügyminiszter marad

— Bizonytalan a delegáció ideje —
Kikerülhetetlen a létszámemelés

Bécsi jelentés szerint gróf *Berchtold* Lipót külügyminiszter tegnapi kihallgatása, amelyet sok diplomata audienciája előzött meg az utóbbi hetekben, azzal végződött, hogy: *a kancellár marad* — legalább egyelőre. A *Ballhausplatz* lapja, a „*Fremdenblatt*“ is czáfol ma, kijelentvén, hogy a külügyminiszternek küszöbön álló lemondásának híre *valótlan és alaptalan*.

Más forrás szerint azonban *Berchtold* továbbra is ragaszkodik lemondási szándékához és pedig nemcsak az osztrák delegációban várható heves támadások, hanem anyagi szempontok miatt is. Ha lemond, az lesz a bevallott

ok, hogy birtokait elhanyagolta és rendeznie kell azokat. Távozás esetén a király, különös bizalma és kitüntetése jeléül, meg fogja látogatni valamelyik birtokán.

Hogy mennyire válságos a helyzet, azt bizonyítja, hogy vasárnap *Ferenc Ferdinánd* trónörökös is tanácskozott *Berchtold*dall és a trónörökös neje fogadta *Berchtold*nét, született *Károlyi Nandiné* grófnőt. Ezenfelül gróf *Windischgrätz* Alfréd, az osztrák urakháza elnökénél is volt konferencia, amelyen megbeszéltek a delegációk rendezését, ha majd rákerül a sor.

A legfelsőbb döntés szerint tehát *Berchtold* most nem megy el és ha az idén delegációk lesznek, ő képviseli a monarchia külpolitikáját. *A delegációk megtartása azonban még nagyon bizonytalan és valószínű, hogy vagy nagyon későn, vagy egyáltalán nem hívják össze az idén a delegációkat*. Lehet az is, hogy rövid háromnapos ülészak lesz a szokásos *provizórium megszavazására*. Az osztrák belpolitikai helyzet bonyodalmai teszik bizonytalanná a delegációk ügyét, így hát előbb a Reichsrat krízisét kell orvosolni. Ez pedig egy-két hónapot igénybe vesz.

A létszámemelés kérdése oly komoly stádiumba jutott már, hogy báró *Hazai* Samu honvédelmi miniszter már a királynak is beszámolt az eddigi megállapodásokról. A miniszter tegnap, Bécsben, kihallgatáson volt a királynál, megköszönte a Lipót-rend nagykeresztjét és jelentést tett a létszámemelés ügyéről. Hasonló járatban volt a királynál *Stürgkh* osztrák miniszterelnök. Ugyancsak tegnap volt audiencián *Krobotin* hadügyminiszter is. Ezek a kihallgatások nyilvánvalóan a legközelebbi jövő katonai feladataival foglalkoztak. *Hazai* a bécsi ut eredményéről jelentést fog tenni a legközelebbi magyar minisztertanácsnak. A delegációk — egy hír szerint — november második felében foglalkoznak majd a létszámemeléssel. Ha ugyan akkorra összehívják a közösüges bizottságokat.

A vakmerőség büntetése

— Elítélt aviatikus —

Pétervárról jelentik: *Nesterov*, az orosz katonai aviatikusok legmerészebb tiszt-pilótája, nagyon megjárta. Néhány nap előtt ugyanolyan bravuros és nyaktörős produkciót végzet repülőgépén, mint a francia *Pegoud* és ezért felesleges hatósága 30 napi szabáristommal büntette, mert hiábavalóan kockáztatta életét.

A taifun pusztításai

A kínai partokon nagy károkat okozott a taifun, különösen Hongkong táján, ahol hajók süllyedtek el és a kikötő is erősen megrongálódott.

Török-bolgár barátkozás

— Venizelosz a görög királyért —

Az elkeseredett Bulgária hűtlen és győzelmes szövetségesei ellenében véd- és daczsövetségre készül lépni Törökországgal. *Talat bey* és *Savov* bolgár tábornokok már megtájták a közös érintkezési pontokat és bizonyos, hogy a szombat délután tartandó delegációs ülésen a határkérdések eldölte után megpecsételik a békeszerződést.

Konstantin király berlini tószájával utolérte Vilmos császár balsikerű elszólásait s aminthogy a német imperátor hibáit a kanzellárja szokta volt helyrehozni, úgy lépett most közbe *Venizelosz*, a görög miniszterelnök és elvette a beszédnek élet, amely a francziák érzékenységét megsebezte.

Mai távirataink:

A megbántott Franciaország

Berlin, szeptember 12. Az a beszéd, melyben Konstantin görög király Vilmos német császárnak a marsallbot átadásáért köszönetet mondott, olyan nagy izgalmat keltett Franciaországban, hogy most már *nagyon kétségessé vált a görög király tervezett párisi útja*. Ugy volt megállapítva, hogy a görög uralkodó szeptember 21-én érkezik Párisba a köztársasági elnök meglátogatására, de az a beszéd, melyben Konstantin a német hadsereg és taktika dicsőségét zengte, annyira elkeserítette a francziákat, akiknek tisztjei a görög hadsereget kiképezték, hogy attól lehet tartani, hogy a görög királyt *ellenséges tüntetésekkel fogadják, még ha inkognitóban jönne is*. Konstantin és a trónörökös tegnap Friedrichshofba utazott. A görög királyné vasárnap hosszabb időre egy angol fürdőhelyre megy.

Páris, szeptember 12. *Venizelosz* görög miniszterelnök Athénből táviratot küldött a Matinnak, melyben *mentegelt és majdnem dezavualja Konstantin királyt*. Azt mondja, hogy a király beszéde tulajdonképpen nem lehetett más, mint a személyes hála kifejezése azokért az ismeretekért, melyeket az uralkodó a berlini hadiakadémiában szerzett. Franciaország meg lehet győződve, hogy Görögország most is, mint eddig, Franciaország mellett érez.

Venizelosz miniszterelnök ezenkívül a sajtóhoz a következő nyilatkozatokat intézte: Ha *Eydoux* tábornok és a francia katonai misszió többi tagjai ellen csak a legesekélyebb elégedetlenség állt volna fenn, úgy bizonyára nem ujtottuk volna meg szerződéseinket és nem kértük volna újabb tiszteknek kiküldetését. Mindenki, aki Görögországba jön, tudja, mennyire méltányolja a görög lakosság a francia katonai misszió működését.

Görögország soha sem fogja elfelejteni a kiváló szolgálatokat, amelyeket Franciaország nemesupán a legutóbbi időben, hanem mindenkor tett neki. A király beszédének különben nem volt politikai karaktere, mert hiszen felelős miniszter nem kíséri útján. A király csupán személyes köszönetét akarta kifejezésre juttatni a katonai kiképzésért, amelyet Németországban kapott. A miniszterelnök végül kifejezi azt a reményét, hogy Franciaországban a félreértés végleg el fog oszlani.

A bolgár-török tárgyalások

Konstantinápoly, szeptember 12. Mivel a bolgár delegátusok részére még nem érkezett be az instrukció, a konferencia hivatalos összeülését tegnaptól holnapra halasztották.

Szófia, szeptember 12. Mint illetékes helyről hírlik, a minisztertanács elhatározta, hogy a bolgár delegátusokat utasítani fogja, hogy a *Kirkkilissze* mellett való követelésnél megmaradjanak.

Konstantinápoly, szeptember 12. A török kabinet egyik vezető tagja beszélgetésben a nyugat-trácziai kérdést illetőleg a következőképp nyilatkozott:

— Ha nem is vagyunk érzékellenek azon panaszok iránt, amelyek hozzánk ezen vidékekről beérkeznek, úgy mégsem akarunk új kérdést teremteni, ami föltétlenül bekövetkezne, ha az ottani lakosságot felbátorítaná, hogy a megindult uton kitarson. Mi ezt a kér-

dést a béketárgyalások alatt komolyan fogjuk szóváteni és határozott módon fogunk biztosítékokat követelni a muzulmánok életének és becsületének védelme tekintetében.

Kedden megkötik a békét

Frankfurt, szeptember 12. A török-bolgár tárgyalásokról a Frankfurter Zeitungnak a következőket táviratozzák Konstantinápolyból: *Nacsovics* egy külföldi diplomata előtt úgy nyilatkozott, hogy *kedden már telő alatt lesz a békekötés*. Alapos az a remény, hogy elég lesz egy plenárius ülés, mivel a bizalmas eszmecseréken minden ellentétet sikerülni fog eloszlatni.

A tegnap délutáni bizalmas tanácskozáson *éles összekozanás volt Savov tábornok és Halil török delegátus között*, de *Nacsovics* véget vetett a kellemetlen jelenetnek és kibékítette a civakodókat.

Nagy feltűnést kelt politikai körökben *Enver bey kudarcza*. Nyíltan beszélnek, hogy a szultán tegnap nagyon hüvösen fogadta *Enver beyt*, aki *Drinápolyból* jött audienciára és utána a nagyvezír még hüvösebben. *Enver bey* ugyanis arra szeretne volna rábeszélni a szultánt, hogy rendelje el az általános előnyomulást és a *Xanti-Dedeagacs-Gümüldšina* háromszög sűrűs megszállását, mert egyhamar nem fog ilyen kedvező alkalom kínálkozni.

Szerbia vágya

Cetinje, szeptember 12. A szerb-montenegrói határmegállapítási tárgyalások egyik főnehézsége abban áll, hogy Szerbia az általa átengedendő területekért *Antivári kikötőjét* követeli, amelyért azonban megfelelő évi bérösszeget hajlandó fizetni. Montenegró ezt az ajánlatot nem akarja elfogadni, mert *Anitvárit* már bérbeadta olasz engedményeseknek, akikől most már nem vonhatja vissza a bérleti koncessziót.

A berlini és párisi követek a görög királynál

Berlin, szeptember 12. A Tageblattnak jelentik Frankfurtból: *Theodokis* berlini és *Romanos* párisi görög követek ideérkeztek s kihallgatásra mentek a *Friedrichshofi* kastélyba *Konstantin* királyhoz. A két diplomata és a király között hosszadalmas tanácskozás volt.

Az új buharesti bolgár követ

Bukarest, szeptember 12. *Radev* *Siméont*, az új bolgár követet és a követség tagjait *Károly* király tegnap Szinájában hivatalos audiencián fogadta. A bolgár követet ezután a királyné, majd a trónörökös pár fogadta.

Telefon Magyarország és Szerbia között

A telefonösszeköttetés szombat, szeptember 13-ától kezdve Magyarország és Belgrád között ismét helyreáll.

A hegedűművész házassága

— Elutasított válókereset —

Bécsből jelentik: Az országos törvényszék polgári tanácsa előtt ma megjelent panaszosként *Galafrés* *Elza* férjzett *Hubermann* *Broniszlavné* és kérte házasságának érvénytelenítését, mert *ő kálinista és német birodalmi alattvaló, férje ellenben oroszországi illetőségű és zsidó*, tehát Londonban kötött házasságuk érvénytelen volt. Az elnök feltette mind a két félhez a kérdést, hogy házasságukból született gyermekükre való tekintettel akarják-e a házasságot tovább folytatni. *Galafrés* *Elza* és *Hubermann* *Broniszlav* tagadólag válaszoltak. Ezután a házasság védője szólalt fel, majd a törvényszék elnöke megpróbálta békéltetni a házastársakat s miután engesztelhetetlenek voltak, a bíróság kihirdetette a végzést, amely szerint a törvényszék *a keresetet, mint alaptalant, visszautasítja*. A megokolás úgy szólt, hogy két külföldi állampolgárnak Londonban kötött házassága az angol törvények szerint itélendő meg, már pedig az angol házasságjog nem tekinti akadálynak a két fél különböző vallását. Mivel a házastársak nem élnek állandóan Ausztriában, hanem külföldön, a panaszos, illetőleg felperes nem volt jogosítva az osztrák bíróságot bírónál hívni, de azért is elutasítandó volt a panasz, mert a felperesnek tudnia kellett, mikor házasságot kötött, hogy házasságkötése Londonban az angol törvény értelmében érvényes, míg a német birodalmi törvény szerint érvénytelen.

Megkezdődtek a csehországi hadgyakorlatok

A trónörökös is részt vesz a hadgyakorlaton

Budweisi jelentés szerint a dél-csehországi hadgyakorlatok ma megkezdődtek, *Ferencz Ferdinánd* főherceg, trónörökös vasárnap reggel érkezik meg oda kíséretével. A második hadsereg parancsnoka, *Auffenberg* lovag gyalogsági tábornok, hadseregfelügyelő már tegnap megérkezett. A léghajó hadosztály az idei nagy zárógyakorlatokon négy és fél léghajóparkkal vesz részt; ezek közül kettő-kettő jut mindegyik félnek, a fennmaradó félpark pedig a hadgyakorlat vezetőségének fog rendelkezésre állani. Mindegyik léghajó-csaphoz a parancsnokon kívül három pilóta és négy figyelő lesz beosztva, a megfelelő segédcszemélyvettel.

Bécsből jelentik: *Ferencz Ferdinánd* főherceg ma este 10 órakor Salzburgból a beneschauai hadgyakorlatokra utazik, hova kíséretével reggel 6 óra 45 perczkor megérkezik.

Akik kijátszták — az üzleti záróórát

Az üzleti záróóráról szóló törvény — mint tudva van — legerősebben a fűszerkereskedőket sújtotta, akik *pontozatokba foglalt sérelmeiket* egy a főváros tanácsához intézett előterjesztésben panaszolták el. Ezzel az előterjesztéssel *ma foglalkozott a tanács* és a közgazdasági bizottság javaslata alapján a következő határozatot hozta a *záróórátörvény*l kijátszó üzlettulajdonosok ellen:

Az olyan *czukorka- és gyümölcsárusok*, akik a törvényben megengedett czukorkákban, csokoládén, gyümölcsön és szesz nem tartalmazó üdítő italokon kívül egyéb czikkeket is árusítanak, *este fél 9 órakor, szombaton fél 10 órakor üzletüket bezárni kötelesek*. Ugyszintén be kell zárni azoknak az élelmieczikkeket árusító üzleteknek is a törvényben előírt időben, amelyek rendszeresen élelmieczikkeket utczán át való árusításával foglalkoznak, még ha azok mellékesen ugyanabban a helyiségben vagy azzal kapcsolatban lévő helyiségben a rendes üzemi körében előállítani és árusítani szokott élelmieczikkeket ülvendégeknek is kiszolgáltatták.

Egy másik panasz dolgában — mely felhozta, hogy olyan üzletek, amelyeknek rendeltetése az, hogy ülvendégek részére szolgáltatassanak ki ételeket és italokat és amelyekre a törvény hatálya ennelfogva nem terjed ki, a záróórán tul utczán át is árusítanak üzemi körében maguk által elő nem állított czikkeket — a *kereskedelmügyi miniszter* *bocsátott ki rendeletet*, amelyel a tanács a kerületi eljáróságokkal szigorú miheztartás végett közölt, felvilágosítván őket, hogy a *vendéglős, korcsmáros, kávéháztulajdonos, kávémérő, bodegás, buffet tulajdonos utczán át a törvényes záróóra után csak olyan czikkeket szolgáltathat ki*, amelyet saját üzeme körében maga állít elő, vagyis *gyümölcsöt, sajtot, czukrárszűteményt utczán át nem árusíthat*.

A csábító hadnagy áldozata

— Szégyen elől a halálba —

Berlinből jelentik: A schönebergi rendőrségen megjelent egy *Werner* *Anna* nevű asszony és sirva panaszolta el, hogy *16 éves leánya, Mina be van zárva a háztulajdonosnak, Otto Kurt szolgálaton kívüli hadnagynak lakásába*, aki a leányt becsalta magához. A rendőrség eleinte nem adott hitelt az az asszony szavának, de azután az ügyeletes rendőrtisztviselő egy rendőrt küldött ki az asszonynyal s csakugyan megtalálták *Otto Kurt* volt hadnagy lakásán a fiatal leányt — *holtan*. Nagy vértócsában a földön feküdt a leány holteste, jobb kezében görcsösen szorongatott egy vértől még csepegő kést.

A jelek arra vallanak, hogy a szerencsétlen leány *nyilván nem tudván tulélni szégyenét, felvágta ütőereit*. *Otto Kurt* szolgálaton kívüli hadnagy ellen megindult a büntető eljárás kiskoru leány elcsábítása miatt.

Kolera mindenütt

— Ujabb esetek Budapesten —
A fekete rém a Délvidéken

(Saját tudósítónktól.) A mai nap mérlegét se kedvezően, se kedvezőtlenül lezární nem lehet. A fővárosban még délben úgy látszott, hogy a kolera hatalmát megtörték egy kicsit a hatósági intézkedések, a tegnapi esetek ötven-százaléka hamisnak bizonyult, de estére már két komolyabb megbetegedés fordult elő. És most még azzal se védekezhetünk, hogy a hatóságok mindent megtettek, de a sárga veszedelem ijesztő hatalmával megbirkózni nem tudunk. Nem. Sőt ellenkezőleg. Igazán irtózatoss az az indolencia, amelylyel ezt a két esetet kezelték. Egy hajón — százan és százan utaznak rajta — megbetegszik valaki gyanus körülmények között, egy kissé jobban lesz, engedik szabadjára, azóta ezer és ezer emberbe oltotta a halált. A tisztí orvosokat megtalálni nem lehet, nekik más dolguk van, mint a fekete halállal törődni. A másik eset annak a helynek közvetlen közelében történt, ahonnan tegnap elvitték egy gyanus beteget.

A vidéki hírekkel is úgy vagyunk. Északról gyöngébb híreket kapunk, de már délen veszélyesebb kezd lenni a helyzet, a külföldi hírek se valami kedvezőek.

Értesüléseinket itt adjuk:

Budapesten a kolera

A jó és rossz hírek teljesen összefolynak, a kolera a fővárosban már erősen megvetette a lábát, egy-két esetben azonban bebizonyosodott, hogy a félelem hiábavalónak bizonyult: csak egyszerű rosszulétről volt szó. Ugyanígy vagyunk az óvintézkedésekkel is. A hatóság lomha szervezete ugyan megmozdult, de sok helyütt még nincsenek megerősítve a sáncok, a fekete rém arrafelé kényelmesen felsétálhat. Még sok intézkedés volna hátra.

Nem kolera!

A bakteriológiai intézet négy esetről állapította meg, hogy a kolera vonatkozó gyanu alaptalan. Jókai-Kurucz József Kőrös-utcai lakos vasárnap sok gyümölcsöt evett és tegnap rosszul lett. Bevitték a Szent Gellért-kórházba és gondosan elzárták az államvasutak kőbányai-úti gépgyárának azt a műhelyét, amelyben a beteg dolgozott. A bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy a kolera gyanu alaptalan. Jókai-Kurucz betegsége egyszerű gyomorrontás. A gépgyár műhelyét természetesen feloldották a zár alól.

Kolera gyanus beteg volt Kurnyára Mária téglagyári munkásleány is. Őt is bevitték a Szent Gellért-kórházba. De a bakteriológiai vizsgálat mára megállapította, hogy csak a gyomrát rontotta el.

Hasonlóképpen negatív eredménnyel végződött a bakteriológiai vizsgálat Kroján Imre téglagyári munkás esetében. Krojánnak napok óta nagy láza van és betegsége kolera gyanus volt. De mára a baja gyomor-bajnak bizonyult.

Végül kedvező eredménnyel végződött Német Imre lakatossegéd esetének vizsgálata is. Német kolera gyanuja miatt, aki fogva volt a rendőrségen, az egész főkapitányság abban a veszedelemben forgott, hogy elzárják a nyílárósság elöl. A vizsgálat kedvező eredménye következtében azonban a hivatalos órákat ismét megkezdték.

Ujabb megbetegedések

Ujabb megbetegedésekről is be kell számolnunk. Az egyik Papp Imre, ötvenéves munkátalan ember, aki összeesett a Baross-utca 4. számú ház előtt. A járőrelők riadtan futottak a telefonhoz és értesítették a mentőket. Csakhamar a városi hatóság is tudomást szerzett az esetről. Papp Imrét, akinek a betegsége valóban kolera tüneteket mutat, bevitték a Szent Gellért-kórházba.

Hasonló körülmények között szedtek föl egy embert a Dob-utca 52. számú ház előtt. Összeesett a gyalogjárón és az eszméletét is elvesztette. A járőrelők közül nem ismerte senki és így kiletét nem lehetett megállapítani. Mivel kolera gyanus körülmények között lett rosszul, őt is bevitték a Szent Gellért-kórházba.

Reggel kilenc órákor a Váci-uton oko-

zott nagy rémületet és csődületet egy kolera gyanus megbetegedés. Ujpest felől jött a városba a 3 jelzésű 1010. számú közuti villamos kocsis. Benne ült többek között Tab Jánosné, született Nagy Erzsébet, huszéves munkásasszony. A Váci-ut 8. számú ház előtt haladt a kocsis, mikor Tabné hirtelen erős görcsök fogták el. A kocsiban ülők rémülten kiáltozni kezdtek. A kalauz megállította a villamost. Az utasok fejüket vesztve ugráltak le. Hamarosan előkerült a tisztí orvos, aki megvizsgálta a beteg asszonyt és megállapította, hogy betegségének tünetei kolera gyanusak. Bevitték a Szent Gellért-kórházba. A villamos kocsit nyomban kivonták a forgalomból és gondosan fertőtlenítették. A hatóság emberei azonkívül elmentek a Röppentyű-utca 49. számú házba, ahol Tabné lakik, s azokat, akik Tabnével érintkeztek volt, gondos vizsgálat alá vették.

A bakteriológiai vizsgálat azt is megállapította, hogy Varga József, a Neurath-gyermek nagyapja tényleg ázsiai kolera-ban szenved, a nyomozás pedig kiderítette, hogy Füzesséry Kund ügyvéd Beregmegyéből szőlőt kapott és kedden, megbetegedése napján, ebből a szőlőből evett. Ettől kapta a bajt.

Ujpesten a fekete rém

Ma délelőtt Ujpesten is előfordult egy kolera gyanus megbetegedés. A Báthory-utca 1. számú házban kolera gyanus tünetek között megbetegedett és összeesett Marosán Gábor harminczhatéves napszamos. Beszállították az ujpesti járványkórházba. A Báthory-utca 1. számú házba és azokat a lakókat, akik a beteggel érintkeztek, fertőtlenítették.

Ugy látszik, Ujpesten komoly a veszedelem. A Leitner-féle gyár szomorú emlék a két év előtti kolera időkől, akkor is innen indult el a sárga veszedelem. Ma délután a gyár udvarán kolera gyanus tünetek között összeesett Marosán Gábor 36 éves napszamos. Azonnal intézkedtek, a szerencsétlen embert a Szent Gellért-kórházba szállították, a gyárat, a munkásokat fertőtlenítették. *Egyelőre minden üzem szünetel.*

Dr. Héderváry Soma tisztí orvos megállapította, hogy Marosán tényleg kolera-beteg. Ujpest város tanácsa a komoly veszedelemre való tekintettel ma délben járványbizottsággá alakult át és nyomban megkezdte működését. A Leitner Fülöp-féle gyár Váci-ut 60. szám alatti telepéhez senkit közel nem bocsájtanak és a munkásokat, akik ott alkalmazva vannak, szükségbarakkokban különítették el. A járványbizottság délután falragaszokon hívja föl a lakosság figyelmét a veszedelem elleni védekezésre.

Riadalom a hajóállomáson

Dr. Gály orvos a légymányosi orvosi megfigyelőből félnegy órákor telefonon felhívta a 35-ös órszobát, ahol az ellenőr jelentkezett.

— Kérem, — adta ki az utasítást — azonnal induljanak az eskü-téri hajóállomásra. Nemsokára megérkezik az orsovai Elisabeth nevű hajó, tartóztassák fel, ne engedjék kikötöni, mert kolera-beteg van rajta. A tisztí orvosért is küldjenek, hogy a kellő intézkedéseket tegye...

A felügyelő alatt mindössze három legény volt abban a percben. Az egyiket a tisztí orvosért küldte, a másik kettővel pedig elindultak a hajóállomásra.

Félöt óra lehetett, amikor feltűnt a nagy hajó. Az Elisabeth ugyan odaállott a kikötőhöz, de senkit se engedtek kiszállani. A rendőrellenőr a kapitánynak elmondotta a kapott parancsot: addig itt kell vesztegelni, amíg a tisztí orvos nem vizsgálja meg a dolgot és nem intézkedik.

Epp ekkor érkezett meg a rendőrlégény és jelentette, hogy a tisztí orvost se a lakásán, se az otthoniak által megjelölt helyen nem találta. Az elégtelenség már a tetőfokra hágott, az emberek át akarták törni a korlátot, a rendőrök helyzete igazán kellemetlen kezdett válni. A rendőrellenőr ekkor telefonon a főkapitánysághoz fordult és segítséget kért. Azonnal el is indult tíz gyalogos rendőr a szorongatott társaik segítségére.

Eppen arra járt Szily József második kerületi tisztí orvos — akit most át is helyeztek a negyedik kerületbe — és rögtön a hajóra sietett.

A hajón érte a legnagyobb meglepetés. Tényleg megbetegedett a hajón egy orvos és kolera gyanus tüneteket észlelt rajta. Az is súlyosította a helyzetet, hogy Szerbiából jött, kolera-s vidékről és azonnal a hajóra szállt. Az orvos Vukovár közelében egy kicsit jobban lett, Vukováron kiszállt, senki se akadályozta meg és azóta nem is látják. Azóta tudj' isten hol jár, hány embert fertőz meg.

Az előhívott rendőrök megérkeztek, de már semmi dolguk sem akadt. A tisztí orvos hiábavalónak tartotta az egész hajó fertőtlenítését, mindenkit utjára engedett.

Még egy megbetegedés

A bakteriológiai vizsgálat ugyan konstata-tálta, hogy a második kerületi kapitányságon történt kolera gyanus megbetegedés nem kolera, most ismét azon a vidéken történt egy igen gyanus, komolynak látszó megbetegedés.

A Gyorskocsi- és Kacsas-utca sarkán összeesett Blasek Mária, egy napszamos tizenhat esztendő leánya. A tisztí orvost nem tudták megtalálni, a mentőket hívták, ők vitték a szerencsétlen leányt a megfigyelőbe.

A leány lakása Karpfenstein-utca 31-ik szám alatt van. A lakást és az egész házat az éjszaka folyamán fertőtlenítették.

Erdei iskola

Magyarországon csak most kezdik kipróbálni az erdei iskolát. Külföldön nagyszerűen bevált ez az intézmény. Beteges gyermekek egészséges levegőn, az erdő tisztaságán tanulnak és így nincsenek kitéve az iskolai szobalevegő káros hatásának.

A hatósági óvintézkedések

A hatóság erősen dolgozik, hogy a betegség további terjedését és behurcolását megakadályozza. A vasuton, szekéren, vagy hajón érkező élelmiszereket fogtonosan megvizsgálják. Különösen az ugynevezett koleragóczipontokat figyelik meg, elsősorban a Dobozi-utcai házat és a Teleky-tér környékét, valamint a fővárosnak ama helyeit, ahol szegényebb, nagyobb nyomorban tengődő emberek laknak. A nyilvános illemhelyeket állandóan dezinficiálják, az Orczy-téren pedig új illemhelyet állítottak föl. Az iskolák bezárására nincs szükség. Azokat az iskolákat ugyanis, ahová a Neurath-gyermekek jártak, bezárták és fertőtlenítették, de a többi semmiféle veszély nem fenyegeti.

Bódy Tivadar alpolgármester, akinek felülvizsgálata alá tartozik a közegészségügyi ügyosztály is, szabadságát megszakítva, ma átvette hivatalát, hogy személyesen vezesse a fővárosban fellépett kolera továbbterjedésének megakadályozására megindult hatósági akciót. Rózsavölgyi Gyula helyettes polgármester átvette a felügyeletet.

Dr. Bódy Tivadar alpolgármester és dr. Szabó Sándor tiszti főorvos-helyettes ma délután a belügyminisztériumban felkeresték dr. Franck Ödön közegészségügyi főfelügyelőt és megbeszéltek vele a kolera ellen teendő óvintézkedések módjait.

A lipótmezei tébolyda igazgatósága közli: Addig, amíg a fővárosban fellépett koleraveszély mérvéről és terjedéséről arányáról biztosabb adatok nyerhetők, a további intézkedés a beteglátogatás be van szüntetve. Ételneműeket vagy használt ruhaféléket nem szabad küldeni a betegek számára. A belügyminisztérium által már engedélyezett elmebetegek csak abban az esetben vehetnek fel, ha a beszállító hatóság igazolja, hogy a beteg koleramentes vidékről jön. Fertőzött helyekről elmebetegek semmi esetre sem vehetők fel.

Mint a Budapesti Tudósító jelenti, a királyi vár és az Erzsébet királyné-muzeum látogatását további intézkedésig megszüntették.

Az újpesti összekötő-hídnál állandó szolgálatot szerveztek a Dunán érkező hajók ellenőrzésére. Minden egyes hajót megállítanak.

A polgármester ma elrendelte, hogy a kolerás halottakat bádoggal bélelt, zárt ládában kell kivinni a rákoskeresztúri új temetőbe, ahol a boncoló-teremből temetik el. A zsidó halottakat is itt hantolják el.

Tanácskoznak a belügyminisztériumban

Magyarévits Mladen tiszti főorvos, aki ma délután érkezett a fővárosba, megérkezése után Bódy Tivadar alpolgármesterrel fölment a belügyminisztériumba, ahol nagy tanácskozások lesznek a kolera ellen való védekezésről. Valószínű, hogy Sándor János belügyminiszter még a mai nap folyamán, de legkésőbb holnap, rendeletileg fogja betiltani a kolerával fertőzött vidékekről az élelmiszerek behozatalát.

A vidéken:

A vidéken főként Délmagyarországon és Horvátországban rettegeti, pusztítja a kolera a népet. A vidéki kolerás-esetekről újabb tudósításainkat itt adjuk:

Székesfehérvárról jelentik: Ma délután két gyermek koleragyanus tünetek között összeesett az utcán. Dr. Bierbauer tiszti főorvos intézkedésére a gyermekeket a járványkórházba szállították. Kisléüket még nem lehetett pontosan megállapítani. A nagyobbik, körülbelül hat éves fiúcska Kovács Istvánnak mondja magát. A hatóság megtette a legszigorúbb óvintézkedéseket.

A bácskai veszedelem

Zombori jelentés szerint: Bácskeresztúron Theodorovics Milán koleragyanus tünetek között megbetegedett.

Boldogasszonyfalván Dobranovszky Obrád munkást szállították be a járványkórházba.

Óbecse: Itt eddig hat megbetegedés történt. Vojsits Lázár óbecsei és Kulala István szenttamási lakos esetében ázsiai kolerát állapított meg a hivatalos vizsgálat. Vojsits Jánosné tegnap szintén megbetegedett, ma pedig még egy gyanús esetet jelentettek a főszolgabírói hivatalban az óbecsei szállásokról.

Scultéty Ferencz a vármegye alispánja a kolerafertőzött Szenttamás országos vásárját ma betiltotta. Danninger Ádám: zombori tiszti főorvos Zombort koleramentesnek jelentette ki. Az Adán el-

hunyt Dračin Mihályról hivatalosan megállapították, hogy nem kolerában halt meg, hanem husmégzés okozta halálát. Dračin Beodra községben járt, hol a piaci hentesnél szalonnát vásárolt, mely romlott volt és ez okozta a mérgezést. — Szenttamáson 48 óra óta nem fordult elő újabb koleracsét.

A bucsusok is a vonaton terjesztik a kolerát

Baján a közigazgatási bizottsági ülésnek érdekessége dr. Purály Sándor főispánnak dr. Bernhardt János tiszti főorvoshoz intézett kérdése volt, vajon történtek-e egészségügyi intézkedések a tegnapi vodiczai bucsu alkalmából, mert tudomása szerint 10.000-nél több ember vett részt ezen a bucsun, ami megfelelő ellenőrzés nélkül komoly veszedelmet jelenthet a mai kolerás időkben. A máriapócsi bucsut is ezért tiltották be. A főorvos a kérdésekre kijelentette, hogy egészségügyi intézkedések sem Vodiczán, sem a vasútnál nem történtek és nem is igen lehetett volna fogantatási. Szerinte leghelyesebb lett volna a bucsut letiltani.

Egy ujvidéki eset

Ujvidéken Makics Vince hatvanéves utca-seprő koleragyanus tünetek között megbetegedett. Napok óta elhagyatva fektett egy bódében és csak ma akadtak rá. Megiettek minden óvintézkedést, a fabódét pedig felgyújtották.

A temesi kolera

Temesvári jelentés szerint Deliblaton és Palánkán ma nem fordult elő újabb megbetegedés. Ferenczy Sándor alispán és Bechtel Sándor vármegyei főorvos ma Palánkára és Deliblatra utaztak, hogy a hatóság által életbeléptetett óvintézkedések keresztülvitelét ellenőrizzék. Nevezettek holnap Fejértéplombá és a szomszédos községekbe mennek, hogy megállapítsák, miként hajtották végre a hatósági intézkedéseket. Deliblaton a hatósági intézkedés keresztülvitele nehézségekbe ütközik, mert a szerb lakosság nagy indolenciával viseltetik az ellenőrző közegekkel szemben.

Aradról jelentik: Szakolczay Lajos kir. ügyész a koleraveszélyre való tekintettel megtiltotta az aradi fogház rabjainak meglátogatását.

A Krassószörényi vész

Lugosi jelentés szerint: Oravicabánya közelében Szokolár községben négy koleragyanus megbetegedés történt: Nocu Mihály 53 éves földműves és felesége, Nenez Mihály 18 éves legény és Radomicu Miklós 40 éves munkás, akik közül Nocu az éjjel meghalt. Néramogvoroson a tegnap megbetegedett egy éves Korjanovics Milica ma meghalt. Ziegler főszolgabíró állandóan Néramogvoroson, Horváth főszolgabíró pedig Szokoláron tartózkodik, ahol szigorú intézkedéseket fogantat, hogy a szoklári munkások, akik rendszerint Oravicán és Aninán dolgoznak, meg ne fertőzzék a bányavárost.

A kolera Hunyadban

Dévai jelentés szerint: Leszkucz Juon földműves 18 éves fia tegnap koleragyanus tünetek között meghalt. A Leszkucz-család másik két tagja szintén megbetegedett. A járásorvos Vajdahunvadról a helyszínre utazott és megállapította, hogy Leszkucz fia vérhasban szenvedett és ugyanezt a betegséget konstataha a másik két betegnél is.

Sopronból jelentik: A kapuvári járás Babót községben koleragyanus tünetek között megbetegedett Sószeji Lajos 34 éves cipész. A beteget hatósági orvos kezelés alá vette és elkülönítette. Váladékát a posztonvi bakteriológiai intézetnek küldték megvizsgálás végett.

Koleraveszes halak

Hajduböszörményben az egészségügyi bizottság ma ülést tartott, amelyen a kolera esetleges behurcolásának megakadályozására teendő intézkedéseket beszélték meg. Ma Apatinból egy helyi halárús részére nagymennyiségű halküldemény érkezett a vonaton. A rendőrség a küldeményt elkobozta, fertőtlenítette és eláthatta.

Betiltott vásár

Mikecz Dezső szabolesi alispán bizonytalan időre betiltotta a nyiregvházi országos vásárt a koleraveszedelem miatt.

A horvátországi kolera

Zágrábra, a horvát országos egészségügyi hivatalhoz érkezett távirati jelentés szerint Szerém vármegyében újabb öt koleragyanus megbetegedés történt.

Zágrábról jelentik: Tegnap óta az ország területén csak két újabb koleragyanus eset fordult elő, még pedig egy Ogarban (Ruma kerület), a másik Bacsinciben (Sid kerület). A betegek váladékait megvizsgálták és kiderült, hogy ázsiai koleráról nincsen szó.

Szerajevóból jelentik: Az utóbbi időkben újabb koleragyanus megbetegedés nem történt.

Egy beteg meghalt. Ápolás alatt áll 19 beteg, akik közül 4 rekonvalescens. Breskó városa koleramentes.

Tilos portékák

A magvar királyi folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közli: A horvát országos kormány rendelete szerint friss gyümölcs, tej- és tejtermékek, friss és sózott nyersbőr, használt fehérnemű, ócska és viselt ruha, használt ágyneműek és egyéb fertőzés terjesztésére alkalmas árukhoz Boszniából Horvátországba való be- és átvitele tilos, minél fogva Bosna-Racsa állomásán ilyen áruk további intézkedésig nem vétetnek fel.

Külföldön:

Kolerás beteg Marienbadban

Bécsből az osztrák belügyminisztérium egészségügyi osztálya közli: Galcinska asszony esetében a graciancai kerületi főorvos (Bosznia, Tuzla kerület) feleségének esetében, aki e hó 6-án Gracex lakóhelyéről Gracianicából Marienbadba érkezett, megállapították a kolerát. Galcinska asszony még elutazása előtt betegedett meg, de olyan körülmények között, amelyekből nem lehetett kolerára következtetni, mindazonáltal e hó 9-én elkülönítették. A betegség eredetére vonatkozólag felemlítendő, hogy Gracianicában az utóbbi időben koleracsétek fordultak elő.

A bécsi kolerás

Bécsből jelentik: Pardo salonichii kereskedő, aki augusztus 29-én itt ázsiai kolerában megbetegedett, ma reggel teljesen egészségesen hagyta el a Ferencz József járvány-kórházat. Bécsből készül hazautazni Salonichibe. A Favoritenen lévő egészségügyi állomáson ezidő szerint egyetlenegy koleragyanus sincsen.

Bécsből jelentik: Az egészségügyi hivatal jelenti: Galicziában ma újabb koleramegbetegedést jelentettek be Oporzec községben és a bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy tényleg koleráról van szó. A beteg egy parasztasszony, aki e hó 9-én esett ágynak. Azonnal elkülönítették és ápolásba vették, de ma estére meghalt.

A romániai veszedelem

Bukaresti jelentés szerint a romániai hadügyminisztérium ma a következő kommuniké közli: A hadseregben a feltételek megfolytán a kolera-járvány gyorsan megszűnt. A halálozások száma az 500.000 főnyi effektív állományban 1500-at tett ki. A hadügyminisztériumnak módjában állott a belügyminisztérium részére automobiloikat, barakokat, két laboratóriumot a megfelelő személyzettel, gyógyszerrel, fertőtlenítő-szerekkel, ezer hordógyat és kétszáz hordozható sátrat rendelkezésére bocsátania.

A szerbiai vész

Belgrádi jelentés szerint a szigorú óvintézkedések mellett is a kolera rohamosan terjed. Az utolsó kimutatás szerint 1224 koleramegbetegedés történt az országban. Meghalt 227 beteg, meggyógyult 370, a többi ápolás alatt van. A kolera legjobban pusztít a katonák között és Prokupje környékén. Magában Prokupjében az emberek az utcán összeesnek és ott halnak meg.

Családirtás elől a halálba

— Egy asszony tragédiája —

Egy szerencsétlen asszony tragédiájáról kell beszámolnunk. Háromszor magára lőtt a revolverével, mindenáron meg akart halni. Szomorú élete után akart pontot tenni ezzel a revolverdörrenéssel.

Visek Józsefné, született Macsornik Amália 35 esztendőss asszony, egy iparos ember felesége az életunt. A férje elmebajos, hosszabb ideig volt az örültek házában, csak nem régen engedték szabadon. Amióta hazajött az asszony Kender-utca 19. szám alatt lévő lakásába, a szerencsétlen nőnek nem volt egy boldog pillanata sem. Az egzaltált ember a legerősebben kirozta, gyötörte a feleségét, utóbb már életveszélyes fenyegetésekkel fenyegette meg. Két kis gyermekük is van, az asszony imádjá mindakettőt. Az ember folyton hangoztatta:

— Váriatok csak, ez már nem megy sokáig így! Meghaltok mindnyájan, nem sokat beszéltek, teani fogok.

Az asszonyt teljesen tönkretette az örökös rettegés, az irtózatos tragédiát nem akarta végig élni, inkább a revolverhez nyúlt. Egy kilencz milliméteres forgópisztolyval háromszor a mellébe lőtt. Csak az egyik golyó talált, de az se sulvosan.

A rendőrség megindította a vizsgálatot.

Szo
I
— A
A
félődr
számv
megjós
minder
pótlék
tében
ronáva
írás d
őri díj
a szom
ban.
Pe
erősen
64 mill
tak ki
tartás
A
a hiány
38 mill
külvü
előírás
vétel 42
meghal
A
adatai e
Re
Rendkiv
Rendes
Rendkiv
Péte
hog Koi
grófi ran
linben, v
temkin v
Tok
selő szöb
hog a k
követelé
annak sz
gok ügyé
ják, form
mávnak
bálykhoz
Peki
követelé
bűnösök
formális
váják, h
a japán k
zulátus el
kelt mérv
tanak, ne
teni fogja.
Páris
Tetuánból
közébe k
egy megse
benszülött
Raizulnál
össe. Rai
ellen. A la
Melil
ország és
folyamán
ber megse
megsebesü
Róma
övetkező
mane Róm

Itt a deficit!

— A főváros félévi mérlege —

A főváros folyó évi háztartásának első félévéről szóló jelentést ma adta közre a főszámvevő. A mérleg — amint azt mi eleve megjósoltuk — deficittel zárul. A bevételek minden vonalon csökkentek. A községi adópótlék — az adókiadás késedelme következtében (így mondja a jelentés) — 414.000 koronával kisebb az előirányzatnál. A telekátírási díjaknál 346.873 korona a csökkenés. Ez a szomorú jelenség mutatkozik minden irányban.

Pedig — és ezt szívesen jegyezzük fel — erősen takarékoskodtak, mert az előirányzott 64 milliányi kiadásból csupán 57 milliót adtak ki s így ezen a czímen is javítottak a háztartás mérlegén.

A rendes bevételeknél az eltérés, vagyis a hiány — a 42 milliós előirányzattal szemben 38 millió — tehát négytízmillió korona, a rendkívüli bevételeket is számítva, a 64 milliós előiránssal szemben, a rendelkezésre állott bevétel 42—43 millió korona, a különbözet tehát meghaladja a húszmillió koronát.

A főszámvevő jelentésének számszerű adatai ezek:

	1913. félévi	
	Előirányzat	Lerovás
Rendkívüli bevételek	42.624.275,50	41.541.226,44
Rendkívülivel együtt	64.613.285,50	57.795.917,07
Rendes bevétel	42.569.417,50	38.640.194,27
Rendkívülivel együtt	64.558.427,50	42.958.865,33

Kokoczev lemondása

Pétervár, szeptember 12. A „Den“ jelenti, hogy Kokoczev újra lemond állásáról és a császár grófi rangra emeli. Kokoczev nagykövet lesz Berlinben, vagy Párisban, miniszterelnök pedig Gorenkin vagy Krivosin lesz.

Japán Kína ellen

Tokió, szeptember 12. Az itteni kínai képviselő szóbelileg kijelentette a japáni kormánynak, hogy a kínai kormány kész arra, hogy a japáni követeléseknek eleget tegyen. Ha Kína, utalással annak szükségességére, hogy a nankingi gyilkosságok ügyében indított vizsgálat eredményét bevárják, formai választ elhuzná, úgy a japáni kormánynak az a szándéka, hogy határozott rendszámból nyúl.

Peking, szeptember 12. Japán a következő követeléseket terjesztette a kínai kormány elé: A bűnösök megbüntetése, a károsultak kártalanítása, formális megkövetés Tokióban. Azonkívül azt kívánják, hogy Changsiun Nankingban kövesse meg a japán konzult és csapatai vonuljanak el a konzulátus elől. Tekintet nélkül e követelések mérsékelt mérvére, a mit Anglia befolyásának tulajdonítanak, nem hiszik, hogy Changsiun azokat teljesíteni fogja.

Raizule lázadása

Páris, szept. 12. A Havas-ügynökség jelenti Tetuanból: Egy század spanyol *qatolsaa* összeütkezésbe került a lázadókkal. Egy spanyol meghalt, egy megsebesült. A lázadók közül négy elesett. A benszülöttek köreiben az a hír van elterjedve, hogy Raizulinál erős lázadó és kabilesapatok verődtek össze. Raizuli élet-halálharcot hirdet a spanyolok ellen. A lázadók jól fel vannak fegyverezve.

Melila, szept. 12. A benszülöttekből álló rendőrség és egy csoport vétkes között folyt heves harc folyamán a híres *Metahuri* is elesett. Két másik ember megsebesült. A spanyolok oldalán egy hadnagy megsebesült.

Rhodos-sziget annexiója

Róma, szeptember 12. A Stefani-ügynökség a következő kommünikét teszi közzé: Az Agence Ottomane Rómából kelteztet táviratot közölt, amelyben

azt állítják, hogy Olaszországban számos nagy népgyűlést készítenek elő, amelyeken Rhodos szigetének annexióját fogják követelni. A jelentés minden alapot nélkülöz. Olaszország ragaszkodik ahhoz az alapelvhez, hogy a jelenlegi keleti válságból egy nagyhatalomnak sem szabad területi hódításokra gondolnia.

Róma, szeptember 12. A Tribuna párisi jelentése szerint a francia kormány *Allermant* ezredest és *Graillet* voloi konzult delegálta a délalbániai határ megállapítására kiküldendő nemzetközi bizottságba.

Rejtélyes turista-szerencsétlenség

— Lezuhant egy francia gróf —

Bécsből rejtélyes turista-szerencsétlenség hírére jelentik. A *Rax-on* levő *Otto-Haus* menedékházba ma délután egy hölgy érkezett, aki a menedékház gondnokának bejelentette, hogy kísérőtársa a hegyek között egy szakadékba zuhant. Kísérőjéről nem akarta megmondani, hogy ki volt, csak annyit árult el, hogy a szerencsétlenül járt turista egy francia gróf. A menedékházból azonnal mentőexpedíció ment ki, a beállott sötétség miatt azonban eredménytelenül tért vissza. A rejtélyes ügyben széleskörű nyomozás indult meg.

A patriárka tragédiája

— Még nem tisztázódott a rejtély —

Bogdanovics karlóczai patriárka megdöbbenő eltűnésének rejtélye még mindig nem tisztázódott. Még mindig nem találták meg a holttestét sem.

— Ujabb tudósításainkat itt adjuk:

Csütörtök délután *Gastein*ba kiszállt a vizsgálóbizottság, hogy helyszíni szemlét tartson azon a helyen, ahol a patriárka kalapját megtalálták és ott tanuk kihallgatásával megállapítsa azokat a körülményeket, amelyek Bogdanovics patriárka titokzatos eltűnésére világosságot vehetnek. A bizottság dr. *Vaszilievicsnek*, a patriárka sógorának társaságában fölmászott az *Ankogetaussichtre*, ahonnan Bogdanovics lezuhant. Megállapították a helyszínen, hogy az a föltevés, hogy a patriárka öngyilkossá lett, nagyon valószínűtlen. Minden körülmény arra mutat, hogy a patriárka, midőn onnan el akart távozni, a sötétben eltévesztette az utat és egy alacsonyabban lévő kiugró szikláról lezuhant. Fontos okok alapján kizártnak kell tartani azt a föltevést is, hogy a patriárka ellen büntetést követtek el. A szerencsétlenség helyéről fényképfelvételt készítettek, azután egy közel levő vendéglőben tanukat hallgattak ki. Kihallgatták azt az ácsot, aki a kalapot találta, egy böcksteini gyár mérnökét,

egy asszony, aki szeptember 2-án a szerencsétlenség helyéhez közel látta a patriarkát és *Blüml* vendéglőst, aki látta, hogy kedden a palló még ép volt. Ezek vallomásából megállapították, hogy a patriárka kedden, szeptember 2-án még a környéken bolyongott és a szerdára virradó éjjel történt a szerencsétlenség. A tanukihallgatások és más megállapítások alapján jegyzőkönyvbe vették, hogy a patriárka az *Ache* folyóba zuhant, valószínűen szerencsétlen véletlen következtében. Dr. *Bogdanovics* Milos és dr. *Vaszilievics* még tegnap elutazott *Gastein*ből.

Elsülyedt szigetek

— Több száz ember pusztulása —

Rémületes szerencsétlenség hírére hozta San-Franciskóból a táviró. *Sidney*ből odaérkezett *Senoma* nevű gőzös kapitánya és legénysége mondja el a következő borzalmas pusztulás esetét:

A Tonga-szigetekhez tartozó *Falkon* és *Hoffe* nevű szigetek a tengerbe süllyedtek. Az óceán teljesen elnyelte a virágzó ültetvényekkel bővelkedő szigeteket, amelyeken többszáz bennszülött és néhány európai is volt, akik mindannyian életüket veszítették.

Az özönvíz borzalmait is túlhaladó istenítélet mindenféle nagy megdöbbenést keltezt.

NAPIREND. Naptár. Szombat, szeptember 13. Róm. kath.: Amál pk. hv. — Prof.: Mandula. — Görög-ország: augusztus 31. B. assz. öve. — Zsidó: Elul 11. — A nap két reggel 5 óra 34 perczkor, nyugszik este 6 óra 17 perczkor. — A hold két délután 5 óra 46 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 1 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — *Nyitvalevő muzeumok:* Nemzeti Muzeum ásványtára 9—2-ig, Aquinumi Muzeum 9—4-ig, Erzsébet Muzeum 9—12-ig és 3—4-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Ráth Muzeum (Városligeti fasor) 10—4-ig, Széchenyi Muzeum 10—12-ig, M. kir. Kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi hírszolgálat és közszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—8-ig, nyilvános szakkönyvtár 9—2-ig. — *Nyitvalevő könyvtárak:* Egyetemi Könyvtár 9—8-ig, Nemzeti Muzeum Könyvtára 9—4-ig, Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig, Statisztikai Könyvtár 10—1-ig. — *Nyitvalevő képtárak:* Őszi kiállítás a Nemzeti Szalonban, nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. Állandó kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva egész nap. A Szépművészeti Muzeum modern képtára, nyitva 10—2-ig. A gróf Pálffy-gyűjtemény a Szépművészeti Muzeumban, nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincsen.

Japán nemzeti ünnep

A japánok nemzeti ünnepe a krisantem-ünnep, amelyre a gyermekek ünneplés tömegben vonulnak föl

Karlóczyai ürmös

Karlóczyánál érett gyümölcsöktől illatoznak a hegyek. Maholnap taposó-kádba kerülnek a karlóczyai mézédés szőlők vépiros gyöngyszemei. Azok a szörrel benőtt, keskeny homlokú, félelmetes lestüzekből lihogó szemű szerb atyafiak odalent, a karlóczyai lankás hegyoldalak gyöngyeiből hevítik a „karlóczyai ürmös” folyékony lüzét... Délvidéki buja szláv képzelgés, érzékies inyesség eszelte ki ezt az italt, mely egy kortyintásban *édes is; keserű is*, mint azok a vak- és vad-szenvedélyes délszláv lelkek, kik guzslieziát pengetnek véreskezű hősökről. Akiknek uri néjje is *dudaszóval* rakja ki a lakodalmi táncot.

Pirosra kifestve szeretik a nőt, a templomot meg, ha fulladásig fönjén-szagu... Pópáknak ördögöt is kell üzni. Czirill-betűs írásukkal megcsufolják a mindent egyenlítő — *Nyugatot*. Átok még az imádságuk is, hogy csecsemője is pusztuljon annak, aki nem — *szerb*. Hadi utjaikon a felperzelt faivakban mindenkör koporsóvá váltak a bölesők...

Puskájok, ágyujok már modern; de jelkük még ma is a kárhuzatos Bizáncz büvkörében tévelyeg. Halotti ígére esküsznek... Titkos erők rejlenek a boraikban is. Pirosra festett képű szerb szüzek buján édes ajkáról belelopják a mézet. Az a keserű ürmös-iz meg szívük gyilkos szenvedélyeit pezsgeti ki a vépiros borból...

Luczián pátriárka magyar hazád iránti hűséggel mentél le közéjük és fajod áruelőjének bélyegeztek meg. Gyémántos főpapi arany-palástodat hiába öltöztetted fel, poharadban gyilkos méreggé varázslódott a karlóczyai ürmös. Nyugatra vágyó mélységes lelkedet megtébolyította ez a halottakat imádó, bizánczi templomokkal telerakott sirboit-város; Bad-Gastein zordon hegyei között már csupán szegény elgyötört tested pusztult el, midőn a szép Szlavóniában aranyárga pompába borultak az östölgyesek és Karlóczya érettszőlőszagu hegyein, östemetők elsimult sirjáról, titkokzat zamatú borfüveket keresgetnek — hajnalonként — a ráczok...

M. P.

— **Időjárás.** Hazánkban változókonv. szeles, hűvös idő uralkodott. Eső az Északi-Felföldön, az Alföld északkeleti felében, meg Erdély nagy részén esett. Nagyobb csapadékot mértek Arvamegyében (10—15 mm.), az Északkeleti-Felföldön (10—40 mm.), míg Erdély északi megyéiben (10—20 mm.). Debreczenből zivatart jelentettek. A hőmérséklet tovább süllyedt és napi közepe 3—7 C. fokkal lett alacsonyabb a többi évi átlagnál; a maximum 23 C. fok volt Fiumében, a minimum 2 C. fok Rozsnyón. — **Jóslat:** Talányomán száraz idő várható lassu hőemelkedéssel.

— **Vilmos császár részvéte.** Berlinből jelentik: Vilmos császár a nyílt tengeri flotta főnökéhez a következő táviratot intézte: A léghajó katasztrófája melyen megrendül. Fogadják a flotta-parancsnokok őszinte részvételm kifejezését. A derék hajócsapok, akik kötelességük hű teljesítése közben életüket veszítették, megérdemlik, hogy nevük minden időkre a tengerészet dicső hősei közé legyen bevésvé. Tisztelet emléküknök! Vilmos I. R.

— **A szerb király Szinajában.** Belgrádi jelentés szerint Péter szerb király a jövő hónapban, a román királyi pár látogatására, Szinajába utazik.

— **Bezerédj államtitkár Budapesten.** A Karlsbadban tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett Bezerédj Viktor belügyminiszteri államtitkár, ma két órákor érkezett Budapestre, a Máv. részéről rendelkezésére bocsátott szalonkoosiban, melyben családja tagjain kívül orvosai is helyet foglaltak. A nagy bete gállamtitkár a hosszú ut fáradalmait aránylag jól őrülte. A vasutról dr. Aczél mentő főorvos kísérel a Pajor-szanasatóriumba, ahol a most már remélhető folygyógyulásig tartózkodni fog. A belügyminisztérium részéről Bosnyák Zoltán, az elnöki osztály főnöke, fogadta az államtitkárt.

— **Összehívott tartománygyűlések.** Bécsből jelentik: A Wiener Zeitung holnap száma közli azt a császári pátenstet, amely szeptember 17-ére hívja össze a salzburgi, szeptember 23-ára az alsó-ausztriai, tirol- és vorarlbergi, szeptember 24-ére a krainai és október 1-ére a görz- és gradjskai tartománygyűléseket. A galicziai tartománygyűlés tekintetében még nem történt döntés.

— **A berlini nagykövet Bécsben.** Bécsből jelentik: Gróf Szögyény-Marich berlini osztrák-magyar nagykövet tegnap este Emsből ideérkezett és Székesfehérvárra utazott tovább.

— **Az új pétervári bolgár követ.** Szófiából jelentik: A király ma ukázt irt alá, amelyvel Ratko Dimitrievet pétervári bolgár követté nevezi ki.

— **Pasies fürdőzése.** Pasies, a szerb miniszterelnök jelenleg Marienbadban fürdözik s mert György herceget is odavárják, Pasies meghosszabbítja marienbadi tartózkodását.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** Ma délelőtt folytatta a bánvai evangélikus egyházkerület rendes közgyűlését Zsigmondy Jenő udv. tanácsos, egyházkerületi felügyelő, világi elnök és Scholtz Guszláv püspök egyházi elnök vezetése mellett. Megperesi Béla tartott előadást a belmisszióról. Ezután a belmisszió bizottság választatott meg, amelynek világi elnöke Földváry Elemér, egyházi elnöke Raffay Sándor lelkész lett. Kimondotta a közgyűlés, hogy az egyetemes evang. központi iroda felállítását szükségesnek tartja és ebben az ügyben felir az egyetemes üléshez. Tárgyalták még a lelkészeknek betegség esetén való helyettesítésének költségeit, amit az egyes felek szerződésük alapján intéznek el. Délután folytatta az egyházkerületi közgyűlés tanácskozásait. Dr. Liedemann Frigyes az 1912. évi kerületi zárszámadást és az 1914. évi kerületi költségelőirányzatot terjesztette be, amit a közgyűlés tudomásul vett. Dr. Szelényi Aladár kerületi főtitkár tette meg ezután jelentését. Nagyonfontosságú egyházpolitikai és nemzetiségi kérdéssel foglalkozott a közgyűlés, annak kapcsán, hogy az Amerikában élő evangélikusokat, akik odakint már ötvenkét egyházközséget alkotnak, külön magyar esperességre tömörítse és így a magyar egyház keretébe bevonja. A szervezési munkák elvégzésére Raffay Sándor theológiai tanárt bízta meg a közgyűlés, aki Amerikába megy, hogy ott a rábizott feladatot elvégezze. Ezután a napi-rend hátralévő pontjait tárgyalta le a közgyűlés.

— **A francia köztársasági elnök körútja.** Brive-la-Gaillardeból jelentik: Poincaré elnök kíséretével, a lakosság viharos óvációi közepette, ideérkezett és itt reggelizett meg.

— **Az új városi törvény kibátása.** Némethy Károly belügyi államtitkár Turkeve küldöttsége előtt, az új városi törvénytervezettel kapcsolatban, kijelentette, hogy új városi típus akarnak szervezni. A 15 ezer lakosnál kisebb népességű városokat sorozzák külön kategóriába.

— **Politikusok Budapesten.** Tegnap este a fővárosba érkezett Soltról Kossuth Ferencz, Párisból gróf Apponyi Albert, Bécsből gróf Károlyi Mihály és Budapesten van Justh Gyula is, aki Tornyáról jött fel. — Sándor János belügyminiszter ma reggel Marosvásárhelyről szintén visszaérkezett Budapestre.

— **A bosnyák tartománygyűlés.** Szarajevóból jelentik: A tartománygyűlés munkaképességének helyreállítására érdekében megkezdődtek a tanácskozások. A muzulmánok, valamint a szerbek tartották ma gyűléseiket. Hétfőre a horvátok klubja hívott egybe értekezletet. A tanácskozásoknak egyelőre csak informatív jellege van.

— **Gróf Batthyány Lajos szobra.** A folyó hó 10-iki számban gróf Batthyány Lajosnak Ikervár által emelendő szoborra vonatkozó közleménynek az a része, hogy ez irányú szobrot, mint első emlékművet, Ikervár állítatja, tévedésen alapul, mert Polgári nagyközség gróf Batthyány Lajosnak, terméskő alapon nyugvó, 270 centiméteres szobrát, 1905. év április 5-én díszközgyűlés keretében leplezte le.

— **Elihunyt főrendiházi tag.** Zoltán Elek nyugalmazott altábornagy, a főrendiház tagja tegnap délután Kiskörpádon meghalt. Mint lovastiszt részt vett az 1866-iki hadjáratban, később a honvédséghez tartozt, ahol a 90-es években a honvédelvesség felügyelője lett. A tényleges szolgálatról 1904-ben vált meg, amikor a király a főrendiház élethossziglani tagjává nevezte ki.

— **Püspöki látogatás.** Dr. Nemes Antal sakariai ezimzetes püspök, akat a király alig egy éve tüntetett ki ezzel a méltósággal, az utóbbi napokban látogatást tett a dalmáciai Makáriában. Nemes Antal püspök látogatást tett egy a spalatói püspöknél, mint a makáriai püspöknél ahol mindenütt ünnepi fogadtatásban részesítették. A püspök egy a spalatói, mint a makáriai székesegyházakban ünnepi misét mondott.

— **Cseh ács munkások beözlése.** Az ács munkások között különösen nagy most a munkanélküliség, mert az építkezések teljesen szünetelnek. Hozzájárul ehhez, hogy vidéken cseh munkásokat hoztatnak. Így például a szolnoki cukorgyár építkezésénél 28 cseglédi ács munkás volt alkalmazva s a többi cseh munkás volt. De amíg az építkezés vezetősége a cseheknek 65—70 fillér órabért adott, a magyar munkásoknak csak ötven fillért adott. Mikor az aránytalanság ellen a munkások szót emeltek, valamennyi magyar munkást elbocsátották s most csak csehek dolgoznak. Ezek ellen az állapotok ellen a budapesti ács munkások vasárnap délelőtt gyűlést tartanak egy Práter-utcai vendéglőben. Ugyancsak a munkanélküliség tárgyában gyűlést tartanak vasárnap az asztalosmunkások is a Futó-utczában.

— **A gyöngygyakék tolvajai.** Londonból táviratozzák: Kvadratstein gyémántkereskedő, a ki a rendőrségnek a nyomozásban nagy segítségére volt, kijelentette, hogy a foglyok egyike beismerő vallomást tett előtte. Elmondotta ugyanis, hogy a két postahivatalnoknak 200—200 fontot ígértek, hogy a kincseket érő nyakékhez hozzájuthassanak, 100—100 fontot előlegül is adtak. Az egyik fogoly 1900-ban a Monica-kávéházban egy Goldschmied nevű embertől egy zacskót lopott el, a melyben 40.000 font értékű igazgyöngyök voltak.

— **Megfagyott sakkmeister.** Bécsből jelentik: A Hochthoron ma mefagyva találtak egy turistát. Délutánra megállapították a szerencsétlenül járt turista személyazonosságát: dr. Perlis Gyula bécsi ügyvédjelölt, az ismert sakkmeister volt, aki nemzetközi hírnévre tet szert. A harmincz éves sakkmeister 1907-ben a bécsi mesterternán és a pétervári sakkversenyen is díjakat nyert.

— **A sütők küldöttsége a kereskedelmi miniszternél.** A Sütők és Cukrármesterek Országos Szövetségének és a budapesti sütőiparpartestületnek küldöttsége tiszteltelt ma délelőtt báró Harkányi János kereskedelmi miniszternél. A küldöttség szónoka elpanaszolta a miniszternek, hogy az ujonnan életbelépett zártóra törvény a pékekre sérelmes, amennyiben reggel 5 óra előtt nem nyithatják ki üzletüket, aminek az a következménye, hogy vevőikhez nem tudják kellő időben eljuttatni a süteményt. Báró Harkányi János kereskedelmi miniszter a küldöttséget igen szívesen fogadta és kijelentette, hogy a kérdés egész komplexumát rövidesen alapos tanulmány tárgyává fogja tenni.

— **Mühlhausen réme.** A mühlhauseni Wagner néptanítónak, a 17 ember gyilkosának bűnyűgyében befejezték a vizsgálatot. A beteg gyilkos a kórházban fekszik, mint vizsgálati fogoly. Az apólo apácák mellett szuronvos börtönőrök őrzik. — Heilbronnból jelentik: A tömeggyilkos Wagner néptanítót Mühlhausenből ma ideszállították és az itteni ügyészség ki fogja terjesztetni a vizsgálatot arra is, amivel Wagner önmagát vádolja, hogy t. i. Degerloch környékén az erdőben több erkölcstelen merényletet követett el. Wagner szinte büszkélkedett azzal, hogy a megtámadott nők nem jelentették fel s azt mondta, hogy két ilyen áldozatát az erdőben meg is ölte. Nem valószínű, hogy igazat beszélt volna, mert sem Mühlhausenben, sem Degerlochban nem fordult elő az utóbbi időben sexuales gyilkosság.

— **Szolgálati jubileum.** Meleg szeretettel ünnepelte a Rigler József Ede papirneműgyár Rt. Erzsébet-téri fiókjának személyzetét főnökét Mahler Viktori, aki a legnagyobb buzgalommal és szorgalommal már 25 éve működik a vállalat szolgálatában, a személyzet szép ajándékkal és emlékalbummal lepte meg jubiliás főnökét, aki meghatoltan köszönte meg a kollegiális szeretetnek e nem mindennapi megnyilvánulását.

— **Nagy árvizek Lengyelországban.** Przemyslból jelentik: Nagy felhőszakadás következtében a Szam-folyó kilépett medréből. A város több utcája és a külvárosok mind víz alatt állanak. Éjfél után a katonai uszodát és a Ponton hidat az ár elragadta. Az örök egyike a vízbe fullt. Az ország számos más részéből árvizeket jelenenek. — Lembergől jelentik: Strijbél, Szanokból és Przemyslból érkező jelentések szerint a Szam-folyó kilépett medréből és nagy károkat okozott. Az árvíz elsodorta a learatott zab és szénatermést. Chodorovból érkezett távirat szerint felhőszakadások igen nagy károkat okoztak.

— **A nyomor miatt.** Kiss Pál 32 esztendő újságáros Lázár-utca 11-dik szám alatt levő lakásán mellbe lötte magát, életveszélyes sérülést szenvedett. A nyomor gyötörte, nem tudott megélni, azért akart a küzdelmei elől a halálba menekülni.

— **Munkássors.** A Bécsi-ut 150-ik szám alatt lévő Ujlaki téglagyárban Sostár Ignác munkás kezét elkapta a gép lendítőkereke és összezsuzta. A munkás életveszélyes sérüléseket szenvedett. A szerencsétlen ember a tragédiájáért Kunst felügyelőt okozza, aki ráparancsolt, hogy a működésben lévő gépet tisztítsa meg. A rendőrség ebben az irányban nyomoz.

— **Nyerők jelentkezzenek!** Az Angol Park igazgatósága kéri azokat, akiknek a „Japán billiárdon” elért eredményről bonjaik vannak, hogy az érte járó eredményért jelentkezni sziveskedjenek, mert vége lévén a szezonnak bónokat esa kzeptember 20-ig váltanak be.

— **Ezüstlakodalom és nász.** Kassáról jelentik: Latzkowsky Lajos kassai javító-intézet igazgató e hó 15-én tartja ezüstlakodalomát neijével, Szeredai Dávid Melániával. Ugyanaz nap vezetni ol-tárhoz az ezüstlakodalmat ünneplő házaspár leányát Györgyvikét, Fürst Sándor műszaki tanácsos, az intézet helyettes igazgatója.

— **Thaw a bírál előtt.** Newyorki jelentés szerint Harry Thaw ellen ma kezdődik az eljárás-Coolbrokeban a törvényszék szökésért fog feletti itélkezni.

Londonból kereskedő, a segítségére híke beismerő anis, hogy a totó igérték, ozzájulhassanak. Az egyik n egy Gold-lopott el, a gyök voltak, ésből jelen-
aláltak egy szerencsétle-
dr. Perlis sakkmeister
A harmincz stertornán és nyert.

kedelmi mi-
erek Országos stületnek kül-
rkányi János szónoka elpa-
n életbéliett ennyiben reg-
et, aminek az tudják kellő
rkányi János n szívesen fo-
sz komplexu-
á fogja tenni.
seni Wagner műnyében be-
a kórházban apácák mel-
ilbronnól je-
tót Mühlhau-
ügyészség ki-
mivel Wagner környékén az
követett el.
a megtáma-
dta, hogy két em valószínű,
Mühlhausenben, utóbbi időben

szerepével nemugyár ri-
nökét Mahler al és szorgat-
állanak. Éj-
hidat az ár
Az ország-
nek. — Lem-
Przemysből
kilépett med
szodorta a
ovból érke-
n nagy káro-

32 esztendő-
laált levő la-
yes sérülést
tudott meg-
halálba me-

k szám alatt
cz munkás
összeszuzta. A
edett. A szes-
st felügylőt
ödésben lévő
az irányban

Angol Park
apán billiár-
ak, hogy az
veskedjenek,
sa kseplem-

Kassáról je-
avitó-intézeli
lmát neíével,
ap vezeti ol-
ázaspár leá-
ki tanácsos,

orki jelentés
k az eljárás-
t fog felette

— **Tizennégy éves betörő-leány.** Hajduböször-
ményben két hónap óta fényes nappal számos betörést
követtek el, azalatt, míg a házbeliek távol voltak. Végre
ma sikerült a betörőt Rácz Sára 14 éves hajdudorogi
leány személyében elfogni, aki beismerte, hogy számos
helyen követelt el betörést s tyukokat, pénzt és gabo-
naneműt vitt el s az érte kapott pénzt elköltötte. A
leányt hazatolonczták szüleihez.

— **A robbanás áldozata.** Kiszczaujhelyen Un-
gár Henrik vendéglős bement a kamrába, ahol az acze-
tilén-gázt fejlesztő gép van elhelyezve. Ott gyufát gyuj-
tott, amittől robbanás keletkezett. A robbanás a kama-
rát szétvetette és Ungárt életveszélyesen megsebesítette.

— **Amerikai nagy tolvajlások.** Amerikában a
savannaki expressvonaton, kedre virradóra, három-
szézer dollárt elraboltak a postaköcsi vasszekrényé-
ből. — Newyorkban Hildknecht János nevű 28 éves
bankpénztáros rövid néhány hónapon belül *Jélmillió*
koronát sikkasztott s midőn már a leleplezés vesze-
delme fenyegette, barátjánál együtt automobilon is-
meretlen helyre szökött.

— **A besorozott vőlegény öngyilkossága.**
Szoboszlón Kovács Imre nevű gazdalegény afeletti
elkeseredésében, hogy besorozták katonának és
Szabó Zsófia menyasszonya nem várja ki a „három
esztendő” végét, halálra szánta magát. A város vé-
gére sétálni hivta ki a lányt s odakint a gyanuttan
menyasszony szemeláttára agyonlőtte magát. Ször-
nyet halt.

— **Sucton.** „Siess az idővel”, de azért ne mu-
laszsa el megnézni a *Royal Nagymozgó*-ban (Erzsébet-
körút 39.) *Nick Winter* szenzációs detektív filmdrámá-
ját, a „Zseniális bandita”-t, a világhírű detektívvel a
főszerepben. Vásznonra kerül azonkívül a *Royal*
Nagymozgó felhúti szenzációi.

— **Halálozás.** László Antalné szül. Rosenberg
Mariska, Kabos Ede hírlapíró nővére, tegnap Buda-
pesten hosszas szenvedés után meghalt. Férjén és há-
rom elárvult gyermekén kívül özvegy édesanyja és
kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése vasárnap dél-
előtt 11 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Baumann Emilné turólpolyai Radocsay Etelka,
élete 30-ik évében elhunyt Pécsen.

Horváth Ferencz földbírtokos, 47 éves korában
Bácsföldváron meghalt.

Dr. Molecz Lajos ügyvéd, Csongrád megye tb. ügyé-
sze, törvényhatósági bizottsági tag, Csongrád község
ügyésze, meghalt. A csongrádi függetlenségi párt egyik
kiváló vezérégyéniségét veszítette el az elhunytban.

Özvegy fájkuirhi és kollai Kärthy Antalné szül.
benicei és micsinyi Beniczky Erzsébet, életének 86-ik
évében meghalt Budapestben.

Maran Teréz grófnő, a bukovinai tartományi fő-
nök anyja, tegnap az ausztriai Grundsee-ben el-
hunyt.

Kübeck báró, az osztrák urakháza tagja, morva-
országi birtokán 78 éves korában meghalt.

x Fővárosi Orfeum-Pavillon Mascotte.

A pompás szeptemberi műsor minden este teljesen
telt házat vonz. A közönség elragadtatással bámulja
Roland mester remek illuzió mutatványait, melyek a
legjobbak ezen a téren. Hans Hauser, a kitzinger mün-
cheni komikus frenetikus sikert arat „A sorozásnál”
című kis jelenetével, valamint fölöttébb tetszik a
„Gyuri bácsi” című elsőrendű szatirikus egyfelvoná-
sos is. Vasárnap, e hó 14-én, két nagy előadás lesz az
Orfeumban. Kezdetük 1/4 és 8 órakor. A délutáni hely-
árak jelentékenyen mérsékeltek. Az idei szezonban ugy-
az esti, mint a délutáni előadásokon is minden egyes
hely számozva van. A Pavillon Mascotte a budapesti
előkelő társaság találkozó helyévé lett. Az előadások
itt mindig 1/11 órakor kezdődnek.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca
3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban fel-
szerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik
a gyermektorna- és vívásra.

Értsük meg az Odol eso-
dálatos hatásának nagy je-
lentőségét. Mig más száj-
és fogtisztítószer — amennyiben azok
mindennapi használatra számításba jöhet-
nek — csak a tisztogatás pillanatában fej-
lik ki hatásukat, addig az Odol a fogmosás
után is még órákig hat. Az Odolnak ez a sa-
játosság tartós hatása órákra megbénítja,
illetve hátráltatja a fogrontó erjedési és bom-
lási termékek működését.

Kinai énekkar

A katolikus hit diadalmas uton haladt a pogányhitű Kinában. Műd-
többen hódoltak meg e vallásnak s ma már a kínai róm. kath. templomok-
ban a missziók kiténő készültségű egyházi énekkar fölött rendelkeznek.
A képünkön bemutatott énekkar most Amerikát járja és legutóbb a
newyorki Szent-Bertalan templomban szerepelt.

(*) **Megnyitó-előadás az Operában.** A m.
kir. Operaház kapuit — a hagyományokhoz híven
— magyar szerző darabjával, Hubay „Cremonai
hegedűs” című operájával nyitották meg. Sándor
Erői, dr. Székelyhídi és Szemere ismert jó alakítá-
sai mellett dícséret illeti meg az ambíciózus Mí-
hályi Ferenczet, aki Filippó nehéz szerepét pár nap
alatt tanulta be és teljes sikerrel játszotta el. Hubay
operáját a Bajazzók lendületes előadása követte,
melynek folyamán a komédia szinpadának sikerült
elrendezésnél Hevesi rendező talentuma nem té-
vesztette el hatását. A közönség élénken tapsolt
a jól díszített szereplőknek: Hajdunénak, Kör-
nyeinek, Szemerének és Rózsának. A Cremonai he-
gedűst Szikla, a Bajazzókat Ábrányi vezényelte.

(*) **Lohengrin a Népoperában.** A Né-
opera, amely nem egész két esztendő fennállása
óta most készíti elő a huszadik operabemutatót.
Ezuttal Verdi, Thomas, Gounod, Meyerbeer, Ros-
sini, Bizet, Giordano és Nonges után először szó-
laltatja meg Wagnert, még pedig a *Lohengrin*-et.
A jövő hét péntekjén lesz ez az előadás, amelyre
mint különös értékű és nehézségű művészi föl-
adatra minden erje latbavetésével készül a Né-
opera. A Lohengrin együttese természetesen mag-
yar lesz. Arányi Dezső (Lohengrin) és Adler Ade-
lina (Elsa) mellett Bihar éneklé a királyt, Pajor
Telramundot, Ortrudot pedig Murányi Erzsébet.
Külsőleg is méltó keretet kíván adni a színház az
ünnepi esemény számba menő előadásnak és így
azokkal a díszletekkel és jelmezekkel hozza színre
a Lohengrin, amelyek a múlt évben rendezett
német nyelvű Wagner-ciklus alkalmából már fel-
tűntést keltettek.

(*) **Betiltott osztrákellenes operette.** Ró-
mából jelentik, hogy a ezenzura betiltotta a *campo*
darsegoi képviselői című új operette előadását,
mert olyan részletek vannak benne, amelyek osz-
trákellenes tüntetésekre adhattak volna alkalmat.

(*) **Báró Eötvös József emlékezete a Nem-
zeti Színházban.** Báró Eötvös József születésének
századik évfordulóján a Nemzeti Színház holnap szom-
baton eleveníti fel a *Viola*-t, amelyet tudvalevőleg báró
Eötvös Józsefnek a *Jalu jegyzője* című regényéből
alkalmazott szinpadra Szigeti József. A Nemzeti Szín-
ház művészszerkezete hetek óta tartó gondos próbá-
kon készül az ünnepi előadásra és a darab minden
szerepét elsőrangú művészi erőre bízta. A címszere-
pet, Violát Bakó László, Violánét Cs. Alszeqhy Irma,
Réthy alispánt Gyenes László, Réthynét Vízvári Ma-
riska, Ákost Garamszeghy Sándor, Nyuzó főbíró Gál
Gyula, Maeschaházy ügyvédet Bartos József, Tengeli
jegyzőt Kúrti József, Tengelinét S. Fáy Szeréna, Vil-
mát Mátray Erzsé, Peti cigányt Rózsahegygy Kálmán,
Vándori lelkeszt Mihályi Károly, Keniházy esküdtet
Pataki József, Andrást Molnár László, a nemeselek had-

nagyát Rajnay Gábor és a hajdut Lugosi Béla fogja
játsszani. Az előadást Rákosi Jenő felolvasása vezeti be,
aki báró Eötvös József irodalmi működését fogja mül-
tatni. A *Viola*-t vasárnap és hétfőn is színre hozzák,
a szombati repriz szereposztásában.

(*) **Kvartett a Vigszínház ujdonságában.**
Talán az „Ingyenélők”-ben, Vidor Pál kedves nép-
színművében, szerepelt szindarabban utoljára
kvartett. A „Hónaposzobá”-ban, Farkas Imre új
darabjában fogunk, hosszú idő után, ismét férfi-
négyest hallani. A kvartett tagjai Vendrei Ferencz
dirigálása mellett: Szerényi, Bárdi, Győző és
Bogyó. A darabhoz a szerző komponálta a legtöbb
énekszámot, de a kvartett több régi ismert nótát
is fog fújni. A többiek közt az „örök szép és meg-
ható” dalt, amely így kezdődik:

Vasárnap délután
Mosogatás után . . .

És amelyet a közönség tapsaira, az utolsó vers-
sornál kezdve visszafelé énekelve ismételnék meg.

(*) **Fedák Sári első fellépése.** Fedák Sári, aki
junius közepe óta nem játszott a budapesti közönség
előtt, a jövő héten, szombaton, szeptember 20-án lép
fel először az idei szezonban, a Király Színházban.
Első fellépése a „Mozikirály” című ujdonságban lesz,
amelyben ő kreálja a női főszerepet, abban az átdolgo-
zásban, amelyet Harsányi Zsolt, a londoni nagysikerű
előadás nyomán készített. Szombati fellépése után ter-
mészetesen minden este játszik az illusztris művésznő.

(*) **Nemzeti színházi darab — moziban.**
Egy magyar filmgyár vezetője végignézte Szigeti
József „Viola” című népdramájának mai házi fő-
próbáját és a rendkívül hatásos jelenetekben gaz-
dag darab annyira fölkellette érdeklődését, hogy
azt mozidarabbá készült átdolgoztatni. „Viola”, —
mint már megírtuk, — a Nemzeti Színházban hol-
nap, szombaton adják először az új szereposztá-
sában.

(*) **Titokzatos Strindberg-bemutató.** A
bécsi *Fremdenblatt*nak *Budapest*-ről írják, hogy az
itteni „Königliches Schauspielhaus”-ban tegnap
volt *Strindberg* „Schwanenweiss” című darabja-
nak az eredeti bemutatója. Minden fűrkészésünk-
nek se sikerült Budapestben egy Königl. Schauspiel-
haus-t fölfedeznünk, ahol az említett érdekes szín-
házi esemény lezajlott volna. Szerencsére egy
Berlin-ből érkezett híradás szerint az oltani Königl.
Schauspielhaus-ban játszották először a Strind-
berg-darabot, mely azt a tételt tárgyalja, hogy a
tisztá szerelem minden akadályt legyőz. A fősze-
repet *Thimig* k. a., a Burgtheater ideiglenes igaz-
gatójának leánya játszotta s jobban tetszett, mint
maga a darab. Nekünk mindenesetre csak jól es-
hetik, hogy a külföldi lapok most már nem *Buka-
resttel*, hanem *Berlin*-nel tévesztik össze *Budapest*-t.

Aggság ellen

Dr. Hommel-féle Haematogen!
Óvás! a Dr. Hommel nevet
hangulyzni kell!

levele
okot

alevőleg Ma-
ldesur. Ural-
magyaror-
gszerette föl-
ck sajátkezü
vármegye al-
következőket:
zónsége 1913.
negyedes köz-
lított fölrat-
átértett sze-
el és ragasz-
től meghatva
melegebb és
zem ki Alis-
ága előtt .Le-
gyarországhoz
megve közön-
y mint eddig,
ni fognak lel-
s 6. Változat-
jorország re-

S ES
ZÁS

jelentik: Lo-
erczkor föl-
egtegye a két
elt adtak neki
n meredeken
asságból lezu-
rülék a földre

GY

s. A Bihar-
anítóegyesület
jvárosi refor-
a évi közgyü-
A közgyűlés
különösen a
ett fizetésren-
A patronage
ál. 2. A tanít-
temes tanító-
Az énekokta-
metési segélyv-

Felvidéki Ma-
közgyűlése, a
ában és az is-
éves terjesz-
nos nagydíjat:
(Barsmegye)
apesti Nemzeti
vári (Liptóme-
koronás néhai
Varga Gizella
őnek; a dr.
a 100-100 ko-
róczmegye) ál-
bányai (Hont-
sa István mil-
őnek szavazta

i tanfolyam
észgyakorokni
lött be, szep-
tákat tartották
megállott hall-
emre. Az új
kezdődik és
t a tanfolyam
alatt.

skót ref. is-
október ele-
felölttek szá-
15-étől fogva.

ENŐ

llalat
D

Embersport

Labdarugás

() **A Harminczhármasok Oroszországban** első mérkőzésük alkalmával fényes győzelmet arattak. A Szentpétervári Sport Clubbal mérköztek és azt nagyszámu közönség jelenlétében 4:0 arányban legyőzték. Félidő 1:0 volt. A 33-as Football Club csapata csütörtökön érkezett meg az orosz fővárosba, ahol az orosz szövetség képviselői és a Leipziger Bevegungsspieler csapatának a kapitánya fogadták a magyar labdarugó-sport reprezentánsait. Varsóban csatlakozott a csapathoz Mandl Frigyes, a 33-asok centerhalfja, ki négy hónapja varsói lakos, továbbá Stizl József, aki Budapesten lekészt a vonatról.

() **Fogalomra vált a footballjátogatók körében** bizonyos mérkőzések érdekessége, erős és izgalmas volt. Ezek között első helyen áll a MTK-BAK mérkőzése, mely legtöbbször minimális gólkülönbséggel végződött, egyik vagy másik csapat javára. A BAK idei szezonjának két bajnoki mérkőzését a MAC és FTC ellen egy gólkülönbséggel veszítette el. Mindkét esetben a szerencsés mulott a veszteség és nem tudásán. Érthetőleg ambiciózusnak tehát, hogy a MTK elleni bajnoki mérkőzését megnyerje és ezzel igazolja a formáját. Viszont a MTK nem akarja a bajnoki szezonját veszteséggel kezdeni s ez első mérkőzéséből mindenképpen győzelmesen akar kikerülni. Mindkét csapat legerősebb összeállításban veszi fel a küzdelmet és így el lehetünk készülve az őszi szezon legizgalmasabb, legerősebb mérkőzésére. A mérkőzés előtt a KAOE országos atletikai viadala bonyolították le, melyen másodklasszisu atlétáink nagy tömege mérte össze népes mezőnyökben erejét. Egvéjűleg folyik a MTK országos lawn-tennis versenye is a Hungária-úti sporttelep új tennis-pályáin.

() **BTC-Törökves.** Az üllői-úti pályán vasárnap délután 2 órakor játszik a két csapat a MAC-FTC küzdelme előtt. Mindkét csapat ezidei eredményei alapján a győzelem biztos reményében indul a bajnoki küzdelemben, amelynek sorsa ma még teljesen bizonytalan.

() **Teljes csapatát fogja kiállítani vasárnap** a FTC. A zöld-fehér színek híveinek már nem kell sokáig várniuk, hogy tavaszi formájában játszszék ismét a bajnokcsapat. A FTC teljes csapata sem jelent azonban biztos vereséget a MAC-nak, amely eddig ugyancsak nélkülözte egynéhány kiváló emberét és mégis megnyerte eddigi matcheit. A mérkőzés sorsára tehát nagy befolyással lesz ugyan, hogy milyen összeállításban állanak ki az ellenfelek, de a győzelmet mégis csak az a csapat vívhatja ki, amelyik a folyó héten annvit javít formáján és összjátékán, amennyi szükséges ahhoz, hogy tavaszi nagy tudását mutathassa be.

() **Ausztria bajnokcsapata** a Rapid két mérkőzést játszik Budapesten az őszi szezonban.

A bécsi vszöversenyek

A bécsi atletikai klub legutóbbi uszóversenye nagy érdeklődés mellett zajlott le. Képünk a három legjobb uszót mutatja be. Balról jobbra: Göller Lajos, a közepén Opitz Róbert és mellette Schultzer Ernő.

Szeptember 21-én a FTC csapatával mérkőzik a Morgen nevű bécsi újság serlegéért, október 5-én pedig a MAC csapatával játszik az üllői-úti pályán. — A Rapid — bécsi győzelmei után itélve — igen nagy formában van.

Atletika

() **A Magyar Atletikai Szövetség** atletikai szakosztálya tegnap esti ülésén jelölte ki azokat az atlétákat, akik a jövő vasárnap Bécsben tartandó második magyar-osztrák atletikai mérkőzésen a magyar színeket képviselni fogják. A reprezentatív magyar atléták névsora a következő: Száz méteres síkfutás: Szalay Pál, Rákos Jenő. Négy száz méteres síkfutás: Mezey Frigyes, Déván István. Ezeröttszáz méteres síkfutás: Forgács Ferencz, Váradi Mihály. Öt ezer méteres síkfutás: Forgács Ferencz, Váradi Mihály. Száz méteres gátfutás: Solymár Károly, Mészáros A. Béla. Magasugrás: Gáspár Jenő, dr. Vadon Géza (esetleg Solymár Károly). Báró Wardenér Iván volt Gáspár mellett a magasugrás második jelöltje, az MTK azonban bejelentette a szakosztálynak, hogy Wardenér nem indulhat. Távolyugrás: Kovács György, Mezey Frigyes. Rudugrás: Szemere János, Hadházy Dezső (Debreczen). Súlydobás: Pogány Géza, Toldi Sándor. Diszkoszvetés: Toldi Sándor, Nyilassy Károly. Kalapácsvetés: Mudin István, Toldi Sándor. Célbíró: Zabre Ferencz lesz, időmérők pedig dr. Stankovits Szilárd és Speidl Zoltán dr.: a starteri tisztséget Schöneckert tölti be.

() **Torna.** A Magyar Testgyakorlók Köre tornászai f. hó 1-vel megkezdtek működésüket a VII. Wesselényi-utcai polgári fiúiskola tornatermében.

A tornát Vágó Manó művezető vezeti hetenkint háromszor, kedd, csütörtök, szombaton 7-9-ig. Hétfőn és pénteken ugyancsak a Wesselényi-utcai tornateremben a klub hölgytornászai dolgoznak.

Regatta

() **A Carpathia győztes legénysége.** Fiumei jelentés szerint a Cunard társaság Carpathia gőzösének legénysége Newyorkban részt vett egy regatta-versenyen s egy értékes ezüst serleget nyert. A társaság igazgatósága ez alkalomból ezüst érmeket veretett, amelyeket a legénység között szétosztanak. A Cunard elnökségének felkérésére Jekelfalussy Zoltán kivándorlási biztos szombaton délelőtt adja át ugy a serleget, mint az érmeket.

Lóspórt

Galopp-verseny

() **Bécsben** holnap nagyon egyhangú versenyek lesznek, mint rendszeren szombati napon. Az Oberweideni díj, a Kétéves nyertlenek versenye és a Rascal-handicap vannak 5000 koronával díjazva; a többi még olcsóbb futam. Az anyagról ne is szövjünk, mert az a lehető legsilányabb. Jelöltjeink:

- I. Smutny-lov.—Bugris.
- II. Popp II.—Esperanza.
- III. Maus II.—Springer-ist.
- IV. Rátartós—Gimpli—Zora.
- V. Confusionarius—Springer-ist.
- VI. Szemere-ist.—Belletbonne.
- VII. Love me—Gránatos.

() **Alag** ma sem lett hűtlen a régi szokáshoz, csak annyiban voltak szerencsések a fogadók, hogy az első esélyű lovak legalább helyre futottak. A nyertők minden esetben figyelmen kívül hagyott lovak lettek. Eredmények:

- I. Eladók handicapja. 1500 K. 1200 m. 1. Sonate (Krause), 2. Lagune, 3. Anyus. Tot.: 10:51, 20:54, 52, 148.
- II. Conjuror akadályverseny. 2000 K. 4000 m. 1. Nótárius (Rybenski), 2. Spinozza, 3. Royal Mail. Tot.: 10:27, 20:50, 81.
- III. Moloch-gátverseny. 1800 K. 2400 m. 1. Dank!... Sage (Kollár), 2. Epsom, 3. Gyerünk csak! Tot.: 10:77, 20:44, 40, 28.
- IV. Hároméves nyertlenek gátversenye. 2000 K. 2400 m. 1. Primula (Izmindi), 2. Marmont, 3. Deborah. Tot.: 10:22, 20:26, 44, 24.
- V. Sashegyi díj. 1800 K. 2800 m. 1. A Sport (Zangen B.), 2. Gin Sling, 3. Verones. Tot.: 10:45, 20:28, 34, 28.
- VI. Kétévesek cladóversenye. 1500 K. 1600 m. 1. Nyalka (Lipták), 2. Herzdame, 3. Szemfény II. Tot.: 10:42, 20:40, 42.

() **Az Esterházy-émlékverseny** végleges starterlistája ez lesz: Neveletlen (Trigg), Libanon (Miles), Kamilla (Korb), Jaroslaw (Carlslake), Fillette (Varga), Kontrás (Gulyás), Slepnir (Buxton), Percy (Janek), Bien aimée (Pretzner). Az bizonyos, hogy szép verseny lesz s még nem írhatjuk egész biztosan Percy számlájára, már csak azért sem, mert gróf Pejacsevich az újabb dispozczió szerint Bien aimée-t is harezba küldi. De még ezenkívül ugy Kontrás, mint Kamilla oly lovak, melyeket nem szabad teljesen figyelmen kívül hagyni.

A világ legöregebb sportembere

Dr. Furnival 85 éves angol a doyenje a sportférfiaknak. Mégis kora ellenére részt vesz minden érdekesebb vízisport-versenyben.

Távhajítás

(1) **A szolnok—pozsonyi távhajítás.** Tegnap véget ért a négy napra osztott szolnok—pozsonyi távhajító-verseny, melyben a tíz benevezett fogat közül hat futotta meg a távot. Nem indult báró Kohner Willy Zsákmany nevű lova. Jármy fogata a második napon, a budapest—komáromi szakaszon fölmondotta a versenyt. Fráter Emil és Kiss Ernő lovai a harmadik napon Győrnél teljesen kimerülve, föladták a versenyt, az utolsó napon pedig Brown lova: Siess, melyet báró Sennyev Géza hajtott s amely Magyaróvárig, tehát az ut három szakaszán mindig elsőnek ért a célhoz, kidőlt és kiült. A verseny eredménye a pozsonyi beérkezés alapján: első: báró Kohner Willy Zella nevű 13 éves pejkanczája, melyet Orosz Miklós hajtott; második: a *kenyűli ménes kettese, Otti* (9 éves sk.) és *Román* (7 éves sk.). A fogatot Baghy Gyula hajtotta.

EGYLETEK

(—) **A Magyar Vörös-Kereszt Egylet** védnökhelyettese *Salvator* főherceg, gróf *Csekonics* Endre egyleti elnök előterjesztése, lovag *Kneusel-Herdlicska* Arnold nyugalmazott őrnagyot és ifj. báró *Babarczy-Schwartz* Ottó földbirtokost saját kérelmére az egyesületnél betöltött megbízotti tiszttség alól felmentette és egyúttal *Kneusel-Herdlicska* Arnold lovagnak az egyesület körül közel harmincz éven át szerzett kiváló érdemeiért elismerését nyilvánította.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **A felfüggesztett kormányzó.** Newyorkból jelentik: Newyork állam parlamentje tudvalevőleg felfüggesztette állásából *Sulzer* kormányzót, akire rábizonyult, hogy a választási pénzeket magánkezébe fordította. *Sulzer* azonban nem akarta átadni hivatalát *Glynn* alkormányzónak. — Most a bíróság is elrendelte, hogy amíg a vizsgálat és a büntető eljárás tart, addig *Sulzer* nem viselheti hivatalát.

§ **Az elítélt tenorista.** Drezdából jelentik: *Burrián* Károly tenoristát a drezdai bíróság tudvalevőleg egy havi fogságra ítélte házasságtörésért. A művész felekezett az ítélet ellen és a főtörvényszék ma visszautasította a felebbezést, mint alaptalant.

§ **A bankár bünei.** A büntető törvényszék 12 napon át tárgyalta *Wechsler* Gyulának, a repülő bankár néven ismert volt szövetkezeti igazgatónak színtizenhárom rendbeli bűnügyét. A bíróság a tegnapi napon kihallgatta az összes beidézett károsultakat és tanukat. Az ügyész tizenkét rendbeli sikkasztás bűntettével, hetvenkilencz magánokirathamítás bűntettével, egy rendbeli hamis eskü bűntettével és végül két közokirathamítás bűntettével, összesen kilenczvenkét bűntettel vádolta meg a vádlottak padján ülő repülő bankárt, aki a lefolytatott főtárgyalás folyamán tizenkilencz rendbeli váltohamisítást és egy rendbeli hamis esküt beismert. A tizenkilencz rendbeli váltohamisítás elkövetésével *Wechsler* Gyula 36.100 korona erejéig károsította meg az általa gründolt szövetkezetek ügyfeleit. A másodrendű vádlottal, *Virág* *Wechsler* Sándor szövetkezeti igazgatóval szemben a bíróság kimondta az elközlömlést. A repülő bankár bűnügyében a törvényszék ítéletét szombaton délelőtti tízenegy órakor hirdeti ki.

§ **Veszedelemes szóváltás.** A kőbányvai Fejes-féle kocsmában id. Légrádi Pál majoros szóváltásba elegvedett *Sersing* József munkással. A szóváltás hevében a robusztus termetű majoros megfogta *Sersing* balkarjának csuklóját s azt megszorítva, az egész kart úgy megcsavarta, hogy *Sersing* nek karsíngesontja eltörtött. *Sersing* három hónapig munkaképtelen volt. A kir. ügyészség sulyos testi sértés bűntette miatt emelt vádat id. Légrádi Pál majoros ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék. A bíróság a vádlott majorost gondatlanságból okozott sulyos testi sértés vétségéért ítélte el két napi fogságra és 20 korona pénzbüntetésre. Az ítélet végrehajtását a büntető novell 1. §-a alapján felfüggesztette.

§ **A rendőr bűnügye.** Néhány nappal ezelőtt a székesfővárosi államrendőrség főkapitánya felfüggesztette állásától *Grebnér* Géza rendőrt, aki egy rendőrtársának tizenhárom éves leányát a lakására csalta és ott erkölcsstelen merényletet követett el ellene. *Grebnér* Géza ellen kérendbeli büncselekmény miatt indult meg a büntető eljárás s a rendőrség a felfüggesztés után nyomban le is tartóztatta. A letartóztatott rendőrt a pestvidéki törvényszék fogházába kísérték. *Grebnér* Géza bent a fogházban oly feltűnő magaviseletet tanusít, hogy védőjének kérelmére a vizsgálóbíró elrendelte elmeállapotának törvényszéki orvosi megvizsgálását.

KÖZGAZDASÁG

Az Általános Iparbank új igazgatója. Az Általános Iparbank Rt. igazgatósága tegnap tartott ülésében *Adler* Gyula aligazgatót igazgatóvá nevezte ki és megbizta az intézet ügyeinek vezetésével.

A Jelzálogbank félévi mérlege és a tőzsde. Tegnap publikálta a Magyar Jelzálog Hitelbank félévi mérlegét, amely nagy meglepetés volt azok számára, akik a rossz gazdasági konjunktúrából a bank üzleteinek hanyatlására következtettek. A bank a kedvező gazdasági helyzet dacára is kielégítő üzleti eredményt ért el, ami tőzsdei körökben igen jó hatást tett. A mai tőzsdén élénk peritaktáció tárgyát képezte a bank félévi jelentése, s az a vélemény alakult ki, hogy az intézet évtizedek hosszu során át annyi jelzálogos és községi kölcsönt helyezett ki, hogy ezek annuitási részletei járadékszerű jövedelmet biztosítanak a banknak, s így ha egy-két éven belül kevesebb is a czimletelhelyezés, az annuitási részletekben foglalt kamattörlesztés a bank nyereségét. Különben a hat és fél millió koronát kitevő ujonnan folyósított kölcsön is arra vall, hogy a czimletelhelyezés ha lassabb is, de nem szűnt meg, s így a bank a nehezebb gazdasági konjunktúrák idején is kielégítően működött.

A gyáriparosok tanácskozása. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatósága tegnap tartotta első ülését. Az igazgatóság első sorban a kereskedelmi miniszternek az iparfejlesztési törvény revíziójára vonatkozó leiratával foglalkozott, majd dr. Fenyő Miksa titkár jelentést tesz azokról a lépésekről, melyeket a Szövetség a magyar ágyugvár automobilizem terve ellen tett és amelyek folytán sikerült is a kereskedelmi miniszter jóindulatát a magyar automobilgyárak részére biztosítani. Közlj továbbá, hogy a kereskedelemügyi miniszter máris meglette a legerélyesebb intézkedéseket az erdélyi faipar érdekében. Első sorban utasította a máv. igazgatóságot, hogy a felhalmozódott készletek a predeáli utvonalon haladéktalanul elszállíttassanak.

Új pénzüzet. A tipikus kis fővárosi bankok mintájára *Tisztviselőket kiegészítő pénztár* részvényszerűség czég alatt 10.000 korona alaptőkével új pénzüzet alakult a fővárosban. A kis bankokéknak 3 tagból álló igazgatósága van. Olvan változatos és sokatígérő programja, hogy ahhoz a 10.000 korona alaptőke aligha lehet elég. A bank igazgatósági tagjai *Bárdossy* Tivadar, *Szepessi* Sándor és *Váradi* Kálmán urak. A pénzüzetben ezek a nevek eddig teljesen ismeretlenek, s azt hisszük, azok is fognak maradni.

Dus olajtárna Tustanoviceben. Bécsből jelentik: A galicziai kárpát-petroleum társaság néhány hét előtt Tustanoviceben új aknát furatott, amely 1440 méter mélységben már önmagától buzdogott fel szivattyuzás nélkül és naponta 26 cisterna nvers olajat szolgáltat, eruptív erejéről fogva pedig ugyanezen a területen sokkal dusabb nyersolaj aknázást remélnék. A vállalat most ismét hozzálátott a feltáráshoz és sikerült olvan kutat furnia, amely naponta több mint 12 cisternát szolgáltat. A furást folytatni fogják.

A győr—sopron—ebenfurti vasut államosítása. Sopronból jelentik, hogy a vármegye közgyűlésén Tólos ügyvéd indítványt terjesztett elő, hogy a vármegye irjon fel a kormányhoz, hogy államosítsa a győr—sopron—ebenfurti vasutat. A közgyűlés elfogadja az indítványt. Az szép, a kormány azért még sem fogja — legalább egyelőre nem — a vasutat államosítani. Sokkal fontosabb kiadásokra sines pénze. Csak a hadügyi szükségletekre.

A Máv. faszükséglete. A Máv. többféle minőségű fa szállítására hirdetett árlejtést. Megrendelést kaptak — a többek között — özv. *Milch* E. czég Komárom 310.260 korona értékben, 38.400 m³ hasábfára 7.90—8.20 egységárban, *Tapolczbarátosi* faipar r.t. 18.000 m³ hasábfát szállít 7.60—8.70 egységárban 145.000 K, 19.600 m³ hasábfát 155.690 K *Tischler* Mór, *Spics* István 50.000 m³ hasábfát és 550 kocsi széldezkát 560.694 K értékben, a *Hazai* erdőipar r.t. 146.164 korona értékű hasábfát és dorongfa szállítására kapott megrendelést, *Bródy* Gyula (*Miskolcz*) 26.260 hasábfát, 24.000 m³ dorongfát szállít (8.81—10.54) 274.000 K értékben, *Krónberger*-féle faipar r.t. 450.700 K értékben 47.000 m³ hasábfát, 660 m³ dorongfát (7.40—10.— egységár). Nagyoobb megrendeléshez jutott a *Biharmegyei* tűzifa árusító r.t., 182.170 m³ hasá-

fára (8.20—10.75) 1.698.621. 4.900 m³ dorongfára 36.295, 1849 kocsi széldezkára 304.916 korona értékben. Szállítási megbízást nyert még a *Neuschloss-gyár* (148.176 K). *Pető* *Albert* Aranyosmaróth (112.499 K), a *Szlovéniai* erdőipar r.t. (131.070 K) értékben.

A debreczeni iparkamara új elnökei. Debreczenből jelentik: A debreczeni kereskedelmi és iparkamarai elnökválasztás ma folyt le. Elnökké egyhangulag *Szentkirályi* Tivadar, eddigi elnököt választották meg. Alelnökök lettek *Falk* Lajos és *Debreczeni* Lajos eddigi alelnökök.

Vasuti korlátozások. A MÁV igazgatóságától vett értesítés szerint árvíz miatt Tállya—Abaujszántó között az összes forgalom szünetel. Menetjegyek kiadása, valamint áruk továbbítása Szerencs—Tállyal vonalra csak Szerencsen át, a *Hidasnémeti*—*Abaujszántó* vonalra csak *Füzesnémetin* át eszközölhetők. A vonatforgalom Szerencs—Tállya, valamint *Hidasnémeti*—*Abaujszántó* között feptartatik. Már feladott áruk segélyutirányon át továbbíthatók. Feladások kerülő ut előírása és díjszámítás mellett vehető fel. Torlódás miatt *Debreczen*—*Péterfia* állomáson az Istvánmalom czímre rendelt gabonaküldemények felvétele további intézkedésig beszüntetendő. Már felvett küldemények a feladók rendelkezésére bocsátandók.

TŐZSDÉK

Gabonatőzsde

Amíg az értékpapírpiacon az irányzat teljesen lanya volt, addig a gabonatőzsdén rendkívül viharos volt az üzlet lefolyása. A megnyitás lanya volt s az árfolyamok a tegnapi zárlaton alul indultak. Kezdetben folytatólagos realizálásokra, amelyek igen sürgős jellegűek voltak, még tovább gyöngültek az ugysis már alacsony kezdőkurzusok, később azonban élénk fedezési hajlandóság mutatkozott és mivel ennek folytán a kereslet hamarosan tulsulyra jutott, szilárdult az irányzat, mi mellett aztán meglehetősen feljavultak az imént erősen visszament árfolyamok. Ez a javulás csak annak tulajdonítható, hogy a kontremín egy része, nehegy az elért nyereséget elszalasztja, az alacsony jegyzéseket fedezésekre használta fel, az összes ténvezők arra engednek következtetni, hogy az árcsökkenés még nem érte el a határát és hogy tehát a mai szilárdulás nem tarthatja magát. Az októberi buza 10.86 koronán indult s előbb 10.82-ig csökkent, azután 10.90-ig emelkedett és így is zárult. Az áprilisi buza 11.50 és 11.60 között, az októberi rozs 8.16 és 8.03 között, az áprilisi rozs 8.66 és 8.76 között, az októberi zab 7.57 és 7.39 között, az áprilisi tengeri 7.87 és 7.69 között ingadozott. A májusi tengeri 7.35 koronáról 7.13 koronára hanyatlott, azután 7.24-ig emelkedett, s 7.22 koronán zárult.

Értéktőzsde

A tegnapi lanya irányzat ma tovább folytatódott és az üzletlenség az értékpiacon valósággal tetőpontra hágott. A kolerajárvány teljesen megbénítja a spekulánsok vállalkozó kedvét, venni senki sem mer, eladni még kevésbé, mert még mindig biznak abban, hogy a nagyközönség mihelyt kedvezőbben fogja majd fel a helyzetet, részt fog venni az üzletben. A bécsi vaspiazz hanyatló armozgalma kedvezőtlen hatást keltett és innen kiindulva az egész nap folyamán a lanyulás felé hajlott az irányzat. Helyi és bécsi spekulánsok realizálása, de még inkább a kontremín eladásai nyomán az árnívó a déli zárlatig 3—4 koronával csökkent. A készáru-piacon kínos feltűnést okozott a *Phöbus* újabb árcsése annál is inkább, mert több pénzüzetet is interveniólt, de eredménytelenül. A járadékpiacon kötés alig volt, a zárlat végig kedvtelen maradt.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap

Kiadóhivatali igazgató: ÖNTŐ GYULA

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér

Ro
VII., E

Minden

V

St

Jegyek e
táránál é
Előadás
emelte
!! Nagy
Vasárnap
kelt hely

Ro
VII., E

Zil

OSC

Sim

Rákóczi-ut
Ujonnan á
mes, közp
ronától 6

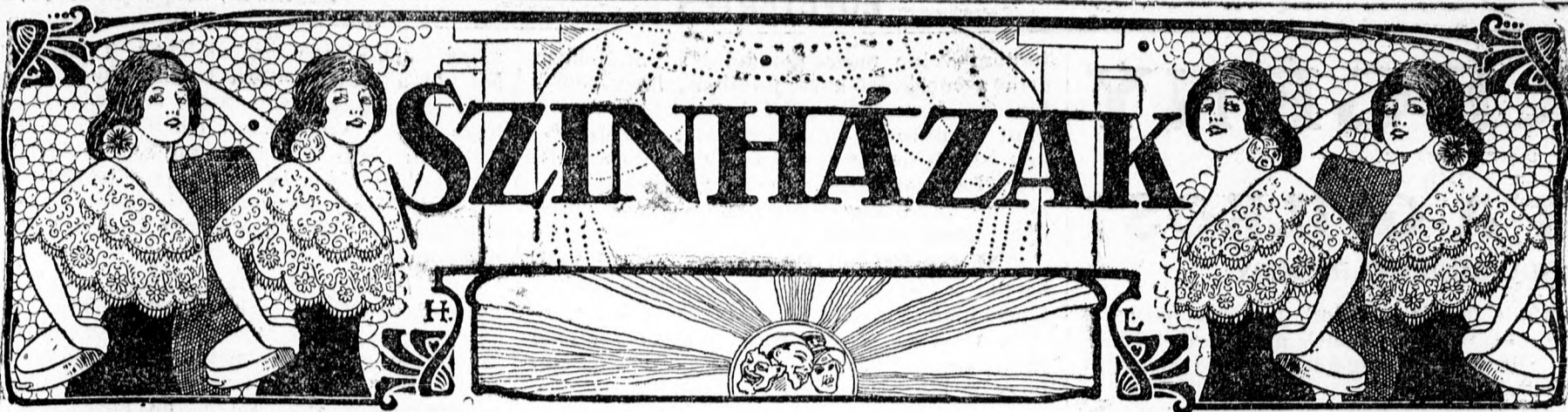
Sim

Soffő
VII., Rózs

KEL

Szept.

14

ROYAL-ORFEUM

VII., ERZSÉBET-KÖRUT 31. • TELEFON 110-22

Minden este 8 órakor a teljesen új szeptemberi favorit-műsor.

Willard

Az ember, aki megnő!
Megfejthetetlen tünemény!

Stolze-King

klasszikus táncszépségek. — Harry Allister, 3 Waldors és a többi nagyszerű új attrakció.

Jegyek elővételre díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárúsi helyeken válthatók.

Előadás után az emeleti teremben **Royal-Sörkabaré**

!! Nagy Endre teljesen új műsorával !!

Vasárnap, szept. 14-én d. n. 3 1/2 órakor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral

ROYAL-ORFEUM

VII., Erzsébet-körút 31. telefon 110-22.

Hétfőn, szeptember 15-én

Zilahy Gyula

a Nemzeti Színház volt tagjának első fellépte. — Azonkívül:

OSCAR és SUZETTE

a népszerű tangótáncosok és a többi nagyszerű attrakció.

Simplon-szálloda

Rákóczi-ut és Kenyérmező-utca sarok Telefon: Ujjonnan átalakítva, modern, kényelmes, központi fűtéssel. Szobák 3 koronától 6 koronáig. Keleti pályaudvartól 3 perc.

AKI

soffőr akar lenni jelentkezzék a

Soffőr szerkesztőségében VII., Rózsa-utca 8 Bármely napon este 6-8-ig

GRAND HOTEL KELETI NAGYSZÁLLODA

Keleti p. u. indulás oldalával szemben, újonnan átalakított, kényelmes jó kiszolgálás, légfűtés, olcsó árak!
Thököly-ut 18, Tel.: József 15-08

M. Kir. Operaház

Este 8 órakor

Pillangó kisasszony

Opera 3 felvonásban.

Nemzeti Színház

Este 8 órakor

Rákosi Jenő felolvasása

Utána: Viola

Népszínmű 3 felvonásban.

Népopera

Este 8 órakor

Budagyöngye

Operett 3 felvonásban.

Király Színház

Este 8 órakor.

Buksi

Operett 3 felvonásban.

Vigszínház

Este 8 órakor

A tanítónő

Falusi életkép 3 felvonásban

Várszínház

Zárva.

Magyar Színház

Este 8 órakor.

A farkas

Vígjáték 3 felvonásban.

Fővárosi Nyári Színház

Este 8 órakor

Boccaccio

Operette 3 felvonásban.

Budapesti Színház

Este 8 órakor

Paula macht Alles

Uránia Színház

Zárva.

ROYAL-ORFEUM

VII., Erzsébet-körút 31.

Telefon 110-22

WILLARD. Az ember, aki megnő! Megfejthetetlen tünemény! STOLZE-KING klasszikus táncszépségek. Harry Allister mimikus. 3 Waldors világbajnok. The Vinnos. The Sidónias. Marg. Ismay & Girls. Nagy Endre mozija. Váratlan látogatás. Irták: S. Bassot és M. Henneguin. Don Quixotte, Grünbaum és Heuberger operettje. Az tsököpenyeg, Georges Renaud bohósága. K. Solti Hermin új nóták. Ma este 8 órakor legelsőrangú színházi és variété-előadás. kál. Virágh Jenő mint tanagrás ember és a többi pompás új attrakció.

Előadás után Royal-Sörkabaré.

Vasárnap, szeptember 14-én délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral.

Jegyek elővételre díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárúsi helyeken válthatók.

MOZGÓKÉP-PALOTA

Bejárát: József-körút 31. Telefon József 1-25.

Pompeji végnapjai

Edward Bulwer világhírű tört. regénye 6 részben.

Ezenkívül több kitérő vígjáték, természeti és tudományos felvételek és aktualitások. Folytatólagos előadások kezdődnek ünnepnapon délután 4 órakor, hétköznap délután 5 órakor.

Felhívás!

Alulírott részvénytársaság igazgatósága az alapszabályok 4. §-a értelmében a részvények befizetésével hátralékban lévő részvényeseket ezennel felhívja, hogy a már esedékessé vált befizetéseket legkésőbb 1913. évi október hó 15-ig annál inkább teljesíteni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben az aipaszabályok 4. §-ában körülírt jogait fogja a késedelmes részvényesekkel szemben alkalmazni.

Budapesti Kereskedelmi R.-T. igazgatósága

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre, igazgató VI., Nagymező-utca 17. sz.

The Grazers

a legszenzációsabb variétészám és még 20 attrakció! — Kezdeté 8 órakor.

PAVILLON MASCOTTE

Kezdeté 1/11-kor. Remek műsor! Kezdeté 1/11-kor.

Palais de Danse

Kezdeté fél 11 órakor

Szeptemberi megnyitó műsor! Világhírű attrakciók!

Mlle LAUGTRY, a legnagyobb színpadi látványosság. The 4 NESADSONS, eredeti zenéjelenet The 5 BLACK CATS, a legjobb angol-csoport. — Ejjel után táncmulatság, zongoriz. Kitérő könyha. — Jegyek 3 és 2 koronáért este 9 órától kaphatók a pénztárnál. — Jegyek elővételben kaphatók a Bárd-féle jegyirodáknban, Andrassy-ut 1. és Kossuth Lajos-u. 4.

Steinhardt Mulató

RAKÓCZI-UT 63. TELEFON: József 21-16.

Esténként falrengető kaczagató műsor!! Kezdeté pont 1/9 órakor.

9 órakor Egyszer egy esztendőben

11 órakor Paradicsom ágyak

bohózatok. Irták: Glinger és Taussig.

Steinhardt és Hunyadi előér kupifé. Csodás külföldi számok. Éjjelután — tánc — cabaret — cigányzene — belépő díj nélkül.

Jegyek: 10-1-ig, 3-6-ig a Mulatóban, egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrassy-ut 19 és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók.

Viktoria Pensio

Házias uri ellátás. — Csendes, tiszta szobák. Mérsékelt, szolid árak.

Telefon-szám: 97-60.

Budapest, VII. ker., Miksa-utca 9. szám

FOLIES CAPRICE

Igazgatók Keleti festvérek Téli helyiség: VI., Révay-utca 18. - Telefon: 14-22

Az előadás kezdete 1/9 órakor. Ma újdonság! 1/10 órakor A meggyelében. Katonai bohóság. Irtá: Satyr (Haáz István). Rendező: Rott Sándor. — 11 órakor. Újdonság: Was ságen Sie zu Kárpatesz? Posse in 1 Akt, von Josef Armin. Regie Alexander Trebitsch, továbbá az új solo-számok. Jegyek elővételben: a Folies Caprice téli helyiségében d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. Hirsch, Andrassy-ut 19. Sopronyi, Rákóczi-ut 1. A NAP kiadóknban és Breuer nővéreknél, Teréz-körút 54. Előadás után az első emeleti Casino de Paris-ban a világ legjobb ének- és táncszámainak fellépte.

Színházak heti műsora:

Szept.	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vár-színház	Vig-színház	Népopera	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Főv. Nyári Színház	Uránia
14	délután Vasárnap	Vasgyátos	-	Támlásszék 10. sz. Villámhárító	Aranyosó	János vitéz	A két madár	Die Frau Grotl	Kozáklakodalm	Boccaccio
	este	Bajadér	Viola		Budagyöngye	Buksi	Az új földesur	Paula macht Alles		

REGÉNY

KI A GYILKOS?

ANGOL BÜNÜGYI REGÉNY 11

Ha ebben is hazudott, akkor a hazugság terén művész volt, ennek pedig nem tarthatam, ellene szolt magatartásának erélyessége és nyíltsága.

Ha pedig a kulcsot illetőleg tévedett, akkor . . . ez a következtetés volt, a bőröndben is tévedhetett.

Hogyan lehetséges ez? Hiszen a komornyik azonnal felismerte és azonfelül a kisasszony magaviselete azt bizonyította, hogy a tartalom nem volt előtte ismeretlen. De másrészt összes podgyásza között ez volt az egyetlen darab, melyet felírassal nem látott el és a magarázatot, melyet ezen körülményről adott, kielégítőnek nem lehetett tekinteni.

Teljesen belezavarodtam a dologba. Bármilyen szenzációs és csinos fordulatot tett is volna az, hogy a bőrönd nem képezte Edith kisasszony tulajdonát, nem tudtam e feltevésnek hitelt adni, teljesen oktalannak tetszett. És a kulcs, az eltörött lakat és a H. P. betűk mégis jelentettek valamit, különösen az utóbbiakról nem lehetett feltételezni, hogy egy vasuti alkalmazott minden ok nélkül odafirkálta volna.

Végül mégis magamnak is azt kellett hinned s már szundikalófélben voltam, midőn hirtelen egy gondolat villámszerűen végig cikázott agyamban, hirtelen eszembe jutott a felkiáltás, melyet a jegyzőkönyv szerint a komorna hallatott:

— Miért nem kereti ide Harvey urat?

— H. Harvey. Természetesen, ez csak véletlen találkozás. És mégis, Harvey, H. P. Harvey Pál, Harvey Péter . . . Ki ez a Harvey ur?

Nagyon közel ismerős, kétségtelenül igen jó barát.

És most már nem szundikáltam, alvásról már nálam szó sem lehetett.

VII.

Másnap reggel szerelmespárocskám adott munkát. Borzasztó ötletük támadt, kimentek Fontainebleuba és ami még borzasztóbb volt, annyira megtetszett nekik a hely, hogy lakást néztek: szerencsémre nem találtak alkalmasat, azután a kicsike meg azt is mondotta, hogy Párisban sokkal jobban elrejtőzhetnek, így hát visszajöttek a Szajna-parti Babelbe.

De így is hat óra lett, mire lakásomra kerültem. A szerelmesek a Chatelet-színházba mentek, én pedig hamarosan érkeztem Duvalnál és azután Dubert irodájába siettem, mert égtem a vágytól, hogy a vizsgálat további eredményét megtudjam.

Dubert Léon semmit sem tudott a dologról, nem is érdeklődött iránta, mert kerületében az éjjel rablás történt és ennek nyomozása teljesen igénybe vette, én tehát mentem Dubert Francoishoz.

Ez ideges volt és izgatott. Londonba sürgönyöztek a rendőrségnek és ez jelezte, hogy átküldi egyik emberét. Egyelőre lényegest nem tudott kideríteni. Simpkinson asszonyt még mindig nem lehetett kihallgatni és a leányból, aki nem akart, a komornából, aki nem tudott vallani, semmit sem lehetett kicsikarni.

Anyát és leányt kiengedték a szigorú fogásból és megengedték nekik, hogy a börtön melletti házban, mely tulajdonképpen a börtönhöz tartozott, lakást béreljenek. A házikó a „Családi-otthon” nevet viselte és egy asszony felügyelete alatt állt, ki nemesak a házért volt felelős, hanem azért is, hogy onnan bírói engedély nélkül senki se távozhassék, még szobáját se hagyha s el, amiért aztán szabad volt olyan árakat kérni, aminőket elsőrendű szállodában számítottak.

Én mindenáron azon buzgólkodtam, hogy a londoni kutatót megelőzzem és ha egyáltalán lehetett eredményt elérni, úgy a londoni kártárs megérkezése előtt jussak a helyes nyomra. Egész napon át az esettel foglalkoztam és annak részleteit mérlegeltem, ha akartam, sem

tudtam volna másra gondolni s mindjobban arra a meggyőződésre jutottam, hogy Simpkinson kisasszony jóval kevesebbet bűnös, mint amilyennek látszik. Ezen meggyőződésnek alapja persze gyöngéske volt és lehel, hogy Léonnak igaz van, ha Simpkinson kisasszony csunyább és vén, talán nem is jutok ilyen meggyőződésre.

Megkérdeztem Francoistól, nem beszélhetek-e a kisasszonnyal. Egész napon át azon tételődtem, megtegyem-e ezt a lépést vagy sem, mert ez kétségtelenül bonyodalmakkal járt. Francois tétovázott, mire azzal érveltem, hogy a kisasszony, mint földijének, esetleg nekem többet mond, velem szemben közlekedőbb lesz.

— Senkinek sem szabad hozzá bemenni? — kérdeztem.

— De . . . mégis, — mondotta ő még mindig tétovázva, — engedélyvel be lehet hozzá menni . . .

— Hiszen akkor ön bevezethetne . . .

— Igaz, hanem . . .

— Akkor menjünk azonnal. Minél többet tud meg, mielőtt a londoni kutató megérkezik, annál dicsőségesebb önre és annál nagyobb lesz az elismerés.

Végre is engedett és bérkoesiba ülve elmentünk ama szomorú ház elé, abban a szűk utcában, melynek nevét elfelejtettem. A ház hátsó részével volt az utca felé fordulva és a börtön védelme alatt épült.

Az utca világitása hiányos volt és bár még a korai esti órákban voltunk, a szűk utcában alig járt valaki és az ablaktáblák tulyom többsége már be volt téve.

Megálltunk a zárt kapu előtt és Dubert ur becsengetett, mire a gondnok azonnal megjelent és bennünket a szalonba vezetett. Ez a szalon pedig meglehetősen kellemetlen helyiség volt, ócska és kopott zöld bársonyburtozzal, virágvázákkal, virágokkal díszítve. A szobában két gázlámpa égett, ezek közül az egyik tejüveg-burok alatt.

Néhány magyarázó szó után a rendőrbiztos eltávozott, a gondnok Bassequinné asszony pedig kiment, hogy — mint mondotta — a hölgyeknek jelentést tegyen.

A szomszéd szobából hangokat hallottam. Az egyikre ráismertem, Simpkinson kisasszony hangja volt, a másik pedig egy dallamos, csengő férfihang. Angolul társalogtak. Ez kellemetlenül érintett, mert azt reméltem, hogy egyelőre én leszek az egyetlen angol, aki a hölgyek közelébe jut. Ki lehetett az, akivel társalogott?

Névjegyet küldtem be hozzája, még pedig czeruzával azt irtam rá: „Egy földije, ki azt hiszi, hogy szolgálatokat teljesíthet”.

A szomszéd szobában most azon tanácskoztak, fogadjanak-e, vagy sem.

— Majd beszéljek azzal az emberrel! mondotta az idegen férfi, mire a női hang nagy megkönnyebbülésre azt válaszolta:

— Fogadjatjuk mind a ketten is.

Közelebb mentem, hogy jobban halljam, mit beszélnek, de e pillanatban belépett Bassequinné, aki Simpkinson kisasszony elé vezetett.

Orr-Simpkinson kisasszony egy ablakmélyedésben ült és előtte egy ur állott. Mindketten érthető kíváncsisággal szemlélgettek engem.

Most, hogy nyugodtan szemlélhettem Simpkinson kisasszonyt, még csinosabbnak találtam, mint első alkalomkor, de csinosnak, rokonszenvesnek találtam azt az urat is, ki vele szemben állott. Ruházata után ítélve az angol egyház hitzónoka lehetett. Magas, karcu termetű férfi volt, fiatalos simára beretvált arccsal, sűrű, rövidre vágott hajzattal és világos, becsületes, kék szemekkel, melyek gyermekies nyíltsággal tekintettek reám.

— Kétségtelenül szeretik egymást! gondoltam.

Közben Bassequinné intésemre eltávozott és mi hárman magunkra maradtunk.

— Szabad kérdezni, hogy mi vezette önt hozzám . . . (a névjegyemre tekintve) Holmes ur? — kérdezte Simpkinson kisasszony.

— Hogyne kisasszony. Nevem Sherlock Holmes és . . . mint névjegyemről láthatja, magánkutató vagyok, jelenleg egyik legelőkelőbb

angol kutatóiroda szolgálatában. Tegnap véletlenül a pályaudvaron tartózkodtam és tanuja lévén ama jelenetnek, azt gondoltam, hogy esetleg szolgálatára lehetek önnek. Folyékonyan beszélek francziául és a szolgálatot vezető rendőröközgek személyes ismerőseim.

Simpkinson kisasszony nem szolt, helyette a hitzónok válaszolt és szép csengő hangja most még rokonszenvesebbé tette.

— Megengedem uram, hogy szolgálatai becsesek lehetnek nekünk, de jelenleg még annyira a fájdalom és rémület hatása alatt álunk, hogy semmire sem tudjuk magunkat elhatározni. A történetekről most nem tudunk felvilágosítást adni, de ha ön képes lenne erre, nagy hálára köteleznénk bennünket.

— Szabad kérdezni uram, miért beszél ön többszámaban és mennyiben érdekli ez a dolog?

— Hogyne! Nevem Harvey, . . . vikárius és Orr-Simpkinson jegyese vagyok.

Harvey! Szemközt néztem a becsületes angollal és az az érzésem támadt, hogy kártyaváram velem együtt dül össze.

— Azt hiszem Edith, mondotta, menyasszonyához fordulva, legokosabb lenne, ha rábízánk magunkat ez urra, legalább addig, míg más oldalról kapunk tanácsot.

— Igen Ágost! válaszolt a kisasszony.

Ágost! Harvey Ágost! Mintha szélroham vitte volna el összes következtetéseimet, melyekre a H. P. alapján jutottam.

— A vád, melyet Simpkinson kisasszony és anyja ellen emelnek, ostoba és izléstelen, folytatta Harvey ur, hozzám fordulva. Mégis be kell ismernünk, hogy a legkülönösebb helyzet áldozatai vagyunk. Mikor tegnap este megkaptam azt a sürgönyt, mely ide szólított, nem tudtam, hogy mi vár itten reám, de ilyesmire igazán nem voltam elkészülve. . . Most pedig es mazt nem tudom, hogy mit gondoljak, sem azt, hogy mit tegyek?

— A dolog egyszerű. A hölgyeket letartóztatták, mert egy hullát találtak náluk. Ez a hulla fekete bőröndbe volt gyömöszölve. Az első kérdés most már: a kisasszonyé az a bőrönd?

— Igen, mondotta a hölgy gyorsan, sőt úgy tetszett nekem, hogy nagyon is gyorsan.

— Kedves Edith, . . . kezdte a lelkész, de a leány egy erélyes mozdulattal hallgatást parancsolt neki.

— Azt mondom, hogy a bőrönd az enyém, Kérdezze meg Susanne-től! Értelmetlen dolog lenne e felett újra vitatkozni. Ha nem az enyém, úgy kié?

A lelkész szinte megdöbbenve ismételte: — Igaz, úgy kié?

— A második kérdés pedig, folytattam, ki a meggyilkolt? Mert ezen kérdés mindedig válasz nélkül maradt.

— A választ megadhatom, mondotta Harvey és homloka elborult, bár szivesebben hallgatnék erről. Simpkinson kisasszony is megadhatta volna és azt hiszem nem cselekedett helyesen, mikor a francia rendőrhatalóságoknak nem adta meg a kért felvilágosítást. Igen Edith, ebben legnagyobb sajnálkozásomra, teljesen eltérnek a nézeteink.

— De hát kicsoda a meggyilkolt? — kérdeztem türelmetlenül.

— Azok után, amit jegyesem mondott róla, semmi kétségem, hogy egy nagynénem hullája. És akármilyen fájdalmas lesz is a dolog, de a rendőrséggel tudatni fogom mindazt, amit vele tudatni kötelességem.

Izgatottan kezdett fel s alá járkálni a szobában. A hölgy hozzája csatlakozott és könyörögve mondotta:

— Az istenért, könyörülj meg mindnyájunkon és ne tedd ezt! . . . Ne tedd! ismételte szenvedélyesen.

— Edith, mondotta az ifju gyengéden, tévedésben vagy! Tévedésben vagy óh kedvesem! Vannak pillanatok az életben, amikor tétovázunk, de kérelhetlenül teljesíteniünk kell kötelességeinket. Feltétlenül szükséges, hogy megmondjam az igazat, egyébként, ha én hallgatnék is, beszélnének mások.

Reám nézett.

— Mennyi idő alatt tudja meg a francia rendőrség a nevet, ha én elhallgatom?

(Folyt köv.)

BERKOVITSNÉ

**|| SZABÁSZATI ||
MINTAISKOLÁJA**

Szeptember 15-én megnyitják!!
BUDAPEST · IV, KRISTÓF-TÉR 2.
Szeptember 15-én megnyitják!!

◊ Az iskola teljesen új házban, e célra készült világos, szellős helyiségben van és speciális szakiskolája oly urileányoknak, kik akár saját szükségletükre, akár ipari célra óhajtják magukat a ruhavázolás, szabásban és varrásban kiképeztetni. ◊

A beiratások már megkezdődtek !!

Sérültek

**A világhírű
Multiform - sérvkötő**

szabadalom leírását ingyen és bérmentve küldjük. Kiosorolható nyomlapok. Legfinomabb kiállítás, kényelmes viselés.

Sérvkötők

egyoldalu 6-8-10-12-15 kor.
kétoldalu 12-16-20-24-30 kor.

Műláb a lehető legjobb kivitelben **műkéz** a legizsesebb kiállításban **műfüző**

Támgép, haskötő,

gummiharisnyák stb. saját gyárunkban jótállással, mérték szerinti készíttetnek. Nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

MAGYAR ORVOSI MÚSZERTÁR

Budapest, VII. Rákóczi-ut 32. sz.
a Rókus-kórházzal szemben.

A vörös keresztre ügyeljünk!

Kerény Arnold

SZÁLLITÓ

Budapest, VII.,
Dohány-utca 37.
TELEFON 59-16

Elvállal mindennemű
elváramlásokat, szállítá-
sokat valamint pod-
gyásfuvarozást

Magyar és német HELYESÍRÁS

Balassa József. *A magyar helyesírás szabályai.* Szójegyzékkel 40 f.

— *Az új magyar és német helyesírás szabályai* 4 K 30 f.

Hoffmann Mór. *Magyar helyesírás.* 73 gyakorlati leckében 40 f.

Körösi Sándor. *A magyar helyesírás.* Az iskolai és akadémiai helyesírás között levő eltérések 60 f.

Perényi Adolf. *A magyar helyesírás táblázata* 40 f.

Hauser Rezső S. *A német helyesírás alapelvei.* Helyesírási szótárral. Az új egységes német helyesírás alapján 4 K

Kemény Ferenc. *Az egységes német helyesírás.* Szabályok és szójegyzék 60 f.

Perényi Adolf. *Az egységes német helyesírás táblázata* 40 f.

Megrendelhetők:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részvénytárs-nál, Budapest,
VI. ker., Andrássy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

Az Én Ujságom

Singer és Wolfner
Andrássy-ut 16. sz.

előfizetési árak:

Negyedévre K 2.50

Félévre „ „ K 5.—

Égész évre K 10.—

XX. évfolyam Beiratások naponta 9-6-ig Telefon 63-46

SOMOGYI

Mór zongoraművész, államilag köpesített okleveles zenetanár igazgatósága alatt álló

Zene-Conservatorium

akadémiai előkészítő tanfolyamokkal

Budapest, VII., Erzsébet-körut 44. sz.

Államilag diplomált tanárok. Prosp. kívánatra ingyen

TRADE MARK REG. U.S. PAT. OFF. G. E. MUTH COMPANY.

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi

amerikai cipő

különlegességek
kizárólagos elárúsítása.

Nyári újdonságok!

BUDAPEST

IV. Kigyó-tér 1. (királyi bérpalota)

V. Dorottya-utca 5-7.

VII. Erzsébet-körut 42.

DEBRECZEN

Piac-utca 44.

ZAGREB

Illca 22.

Rérje képes árjegyzékünket!

EVŐESZKÖZÖK

ezüsből és alpacca ezüsből,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körut 5. szám, I. emelet.

**VIDEKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.**

Minden könyvtárúsnál kapható!

REZI NÉNI:
**SZEGEDI SZAKÁCS-
KÖNYV**

Tizenegyedik
javított kiadás

Árnaköve

5 kor.

IGAZI MAGYAR KONYHA
EZERNÉL TÖBB ÉTELKÉSZÍTÉSI
UTASÍTÁSSAL.

Megjeleni az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai
részvénytársulatnál, Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Házasságokat

előkelő családokban diszkréten, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő házassági irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36, első emelet 3. (Förvényszékhely bejegyzett cég.) Férjhezmenendők előjegyzve 17 évtől feljebb, hozományösszeg legszéresebbtől 600.000 koronáig. Nőtlenek urak a társadalom minden osztályából állandóan előjegyzve. Méltóságosok tehat bizalommal fenti elismerten legszéresebb házassági irodához fordulni, ahol részletes és díjtalan felvilágosítással szolgálnak. Telefon 58—62. (Czégneküli levelezés.)

Megnősülne

Intelligens 28 éves izraelita vallású tisztviselő. Oly feltétlen intelligens csinos leányt keresek, kinek hozománya által nagyon jó fizetéssel dotált feltétlen biztos és gondtalan existenciát teremthetnek. A hozományt egy jó jövedelmező vállalatba részeseddel fektetném be. Feltétlen diszkréciót ur becsületem biztosítja. Szíves megkereséseket az „Egyetértés” kiadóhivatalába „Házasság melőbb” jellegre kérek, ahol azt csakis nekem adhatják ki. Nemleges esetben sorait visszazáraztatom, igenlő esetben bővebb referenciákkal szolgálok.

Szégyen

az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szólnon szomszédjának v. pláne főlebbvalójának. Ugy érzi magát, mintha tükörön ülne, szeretne eltűnni vagy pedig unatkozik, mert a társaság a „szalonhős” köré csoportosul, aki szellemes, vidám eszegezésével ugyan csak hódít... Aki azonban maga is szellemes társalgó akar lenni, az olvassa el a „Társalgás Művészete” rendkívül érdekes könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, felebbvalót egyaránt meghódítsa! E könyv konkrét utmutatója lesz az élet minden helyzetében, bálon, banketten, esküvőn, színházban, mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. A Társalgás Művészete könyv áttekinthető kivonatát (tartalomjegyzékét) diszkréten, teljesen ingyen küldi a „Csodás Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, VII. Klauzál-utca 2. szám.

Mester

nagy keményítőgyár részére Oroszországba mindennemű keményítő készítésére, rozsból és dextrinből előnyös feltételek mellett felvétetik. Ajánlatok referenciákkal megadásával „Jövő 5000” jellegű Greg's Annoncen Bureau, Prag, Heinrichsgasse 19. címre küldendők.

Kerestetik

házevető, házikiszasszony, komorna. Bővebbet az Egyetértés olvasói díjtalanul Sikray hirdetőjében, Váci-körut 33.

„Stenografia”

A „Stenográfia” Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépíróiskola megnagyobbított összes helyiségei kizárólag Rákóczi-ut 20. alatt vannak. (Előbb Rákóczi-ut 60.). Figyelmeztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezéseivel sok visszaélés történik és ezért az új cím Rákóczi-ut 20. jól megjegyzendő. A magyar-német gyorsírási, gépirási, helyesírási és kereskedelmi szakfolyamokra naponta lehet beiratkozni. Ingyenes gépirásoktatás. A tanórák a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Előkészítő tanfolyamok a gyorsírástani és tanítónői vizsgára, mely vizsga a minisztériumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsírási és gépirás egy hónap alatt megtanulható. Ingyenes és biztos állásbiztosítás. Írásmunkák készítése és sokszorosítás. Beiratások egész nap, kizárólag Rákóczi-ut 20. (előbb Rákóczi-ut 60.) Tájékoztatót küld az igazgatóság. Telefon 101—25.

Örökre

irtója tyukszemnek, minden bőrbajnak, fagyásnak, viszketésgének 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 korona. Relhánénál Nagykáta, Pestmegye.

Cukorka üzlet

az Andrassy-utnál szép berendezéssel, elegáns vevőkörrel, betegség miatt nagyon olcsón eladó. Kereskedelmi Közvetítő r.-t., VI., Gyár-u. 26. Telef. 177—23.

Parlamentfi

gyorsírók által vezetett Első Országos Gabelsberger Szakiskola. Gyorsírási, gépirási különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiái rendes tanárok által oktatott szakfolyamok. — A Gyakorló Gyorsírók Társasága miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai. (Elnök: Dr. Fabri Henrik, orsz. gyűl. gyorsíró revisor. I. gazgató: Gyarmati Dezső, orsz. gyűl. gyorsíró. Alapított: 1903. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag) Hegedűs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtevesztés céljából utánozzák. Telefon 35—68.

Gyorsírási

és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szakfolyamai lényegesen megnagyobbított modern hygienikus új helyiségeinkben (Andrassy-ut 12.) tartanak. Legalaposabb kiképzés gépirás, magyar- és német gyorsírási. — Gabelsberger-Markovits-rendszer. Beiratkozás naponként. Tandij igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírási, „Kartothek” amerikai könyvtári és nyilvántartási rendszer. Összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI., Andrassy-ut 12. szám.

Zálogszedőulákaf

veszek. Elzárószított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100 000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűt kifizetem. SINGER JAKAB ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Iskola-hegedű

Tokok, vonók vásár a cs. és kir. udvari

Hangszergyár-han

Kizárólag:

VII. Rákóczi-ut

60 saját palotájában

Budapesten STERNBERG ÁRMÉN és TESTVÉRE

„OLLA” bebizonyított legjobb hygienikus GUMMI-különlegesség Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen. 5000 gumi gyár-ból Wien II/451 5. Praterstrasse 57

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János

Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórás, főtallalója a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközöltetnek.

Hirdetések felvételnek

a Kiadóhivatalban 19 VI. Ker. Váci-körut

MAGYAR VÁLLALKOZÁS

KÖZEGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐK SZAKLAPJA

TELEFON 178—37

Kérjen mutatványszámot a Magyar Vállalkozás kiadóhivatalától Budapest, Gregus-utca 4. szám

Magyar királyi államvasutak

25346—913. szám

Üzletvezetőség Szombathely

Pályázati hirdetmény.

A vonalunkon 1913. évben még szükséges 2020 köbméter hasábtüzifa szállításának biztosítása céljából nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok folyó évi október hó 4-ik napjának déli 12 óráig az üzletvezetőség I. általános osztályánál (I. emelet 4. ajtó) adandók át vagy posta útján lepecsételt borítékban küldendők be, a bánatpénz gyűjtőpénztárunknál folyó évi október hó 3-ikának déli 12 órájáig teendő le.

A részletes pályázati feltételek, nemkülönben az ajánlati űrlap az igazgatóságnál (Budapest, VI., Andrassy-ut 73. sz. II. em. 54.) valamennyi üzletvezetőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthető, üzletvezetőségünk I. osztályánál (I. em. 4. ajtó) pedig költségmentesen megszerezhető.

Szombathely, 1913. évi szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik)